Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2005–2006

30 413 Regels betreffende pensioenen (Pensioenwet)

Nr. 22

NADER VERSLAG

Vastgesteld 7 juli 2006

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid[1] heeft, na kennisneming van de nota naar aanleiding van het verslag (kamerstuk 30 413, nr. 17), nog behoefte nadere vragen en opmerkingen aan de regering voor te leggen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen voldoende zullen zijn beantwoord, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het voorstel van wet voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

1.	Algemene inleiding	1
2.	Definities en reikwijdte van de Pensioenwet	4
3.	De pensioenovereenkomst	8
4.	Onderbrenging bij pensioenuitvoerder	11
5.	De pensioenuitvoerder	15
6.	Financieel toetsingskader voor pensioenfondsen	21
7.	De relatie tussen pensioenuitvoerder en deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	24
8.	Toezicht	26
9.	Administratieve lasten	27
10.	Artikelsgewijs	27

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE INLEIDING

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de antwoorden van de regering in de nota naar aanleiding van het verslag. Op een aantal punten hebben zij nog vragen en wensen tot verduidelijking. Zij wensen op een aantal technische vragen volledige helderheid in de beantwoording zodat deze technische punten niet terug behoeven te komen in het wetgevingsoverleg of in het plenaire debat. Ter bescherming van de deelnemer houdt de regering vast aan de verantwoordelijkheid van de verzekeraar voor het pensioenreglement dat is afgeleid van de door werkgever en werknemer overeengekomen pensioenregeling. Geldt dat voor de juridische basis van dit reglement en

[1] Samenstelling:
Leden: Noorman-den Uyl (PvdA), Bakker (D66), De Vries (VVD), De Wit (SP), Van Gent (GL), Verburg (CDA), Hamer (PvdA), Bussemaker (PvdA), Vendrik (GL), Mosterd (CDA), Smits (PvdA), voorzitter, Örgü (VVD), Weekers (VVD), Rambocus (CDA), Ferrier (CDA), ondervoorzitter, Huizinga-Heringa (CU), Varela (LPF), Eski (CDA), Smeets (PvdA), Douma (PvdA), Stuurman (PvdA), Van Hijum (CDA), Van Egerschot (VVD), Van der Sande (VVD), Willemse-van der Ploeg (CDA), Vacature (algemeen) en Vacature (algemeen).
Plv. leden: Depla (PvdA), Koşer Kaya (D66), Blok (VVD), Kant (SP), Özütok (GL), Smilde (CDA), Verbeet (PvdA), Timmer (PvdA), Azough (GL), Omtzigt (CDA), Meijer (PvdA), Nijs (VVD), Visser (VVD), Algra (CDA), Vietsch (CDA), Van der Vlies (SGP), Hermans (LPF), Van Oerle-van der Horst (CDA), Van Dijken (PvdA), Blom (PvdA), Kalsbeek (PvdA), Hessels (CDA), Aptroot (VVD), Griffith (VVD), Van Dijk (CDA), Vacature (algemeen) en Van As (LPF).

KST99409
0506tkkst30413-22
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2006

heeft de verzekeraar voldoende mogelijkheden om die verantwoordelijkheid aan te kunnen? Waarom noemt de STAR deze keuze nog steeds, ondanks de uitleg van de regering, met nadruk een onjuiste keuze die zal leiden tot onwerkbare situaties? Waarom wijst de regering de suggestie om bij premie- en kapitaalovereenkomsten een indicatie van de pensioenuitkeringen voor te schrijven en daarvoor parameters vast te stellen af? Wanneer naar uitkeringsovereenkomsten wordt gekeken dan bestaat er op dit punt een discrepantie. De leden van de CDA-fractie vinden een indicatie van de pensioenuitkering een goed middel om de deelnemer te informeren.

De regering geeft in de nota naar aanleiding van het verslag aan dat de besprekingen over de portability richtlijn moeizaam verlopen: Zal zij de Kamer schriftelijk informeren van de einduitkomst van de onderhandelingen, alvorens zij instemt met een eventuele richtlijn en zo de Kamer de gelegenheid geven zich hierover uit te spreken voor instemming kan plaatsvinden in een Europese Raad?

Verder geeft de regering aan te komen met een standpunt over de invloed van Europa op het Nederlandse pensioensysteem: wanneer kunnen de leden van de CDA-fractie dat standpunt tegemoet zien?

In het kader van Europees recht vragen de leden van de CDA-fractie ook aandacht voor de terugwerkende kracht die Europese jurisprudentie soms heeft. Zij denken dan bijvoorbeeld aan het Barber arrest.

Wie is er bij zo'n arrest verantwoordelijk voor de kosten indien:

a. werkgever en bedrijfstakpensioenfonds allebei bestaan;
b. de werkgever failliet is, maar het fonds niet;
c. de werkgever niet langer bestaat en de regeling ondergebracht is bij een verzekeraar?

Waarom kiest de regering voor de zorgplicht voor de uitvoerder en niet de oplossing in de «prudent person» eisen die aan de pensioenbeleggingen worden gesteld door de wet en de toezichthouder. Is het ook denkbaar dat de toezichthouder aangeeft wat hij als prudent beoordeeld?

De leden van de CDA-fractie hebben zorgen dat door het op risicobasis financieren van partnerpensioen groepen, met name vrouwen, te maken krijgen met een vaak onvoorziene grote terugval in inkomen wanneer de deelnemer niet langer actief is: op dat moment heeft hij namelijk geen rechten en kunnen zijn/haar nabestaanden achterblijven zonder pensioenrechten, terwijl de deelnemer natuurlijk wel vele jaren voor zijn pensioen heeft betaald.

Is de regering los van de verantwoordelijkheid van sociale partners het met de leden van de CDA-fractie eens dat het ongewenst is dat mensen bij overlijden van hun echtgenoot zonder inkomen achterblijven? Hoe denkt de regering voor deze problematiek een passende oplossing te kunnen bieden? Kan via de pensioenwet de financiering van pensioen op risicobasis teruggedrongen worden, bijvoorbeeld door de financieringsvorm van een nabestaandenpensioen vast te leggen?

De leden van de CDA-fractie zouden graag zien dat deelnemers altijd ten minste de keuze hebben tussen partnerpensioen op kapitaalbasis en levenslang en partnerpensioen op risicobasis. Hoe beoordeelt de regering deze keuzemogelijkheid?

In reactie op de nota naar aanleiding van het verslag is een aantal opmerkingen en commentaren binnengekomen van het actuarieel genootschap (brief aan ministerie van 17 mei met technische vragen en een brief aan Kamer van 9 juni) en van de kring van pensioenspecialisten (de brief aan van KPS aan de Kamer van 9 juni, inclusief de bijlage met vragen uit maart, voor zover onbeantwoord). Het gaat hier voornamelijk om technisch inhoudelijke opmerkingen. Kan de regering op deze opmerkingen en commentaren inhoudelijk ingaan voor zover dat naar aanleiding van andere vragen in het nader verslag nog niet is gebeurd? Zo kan de inhoudelijke behandeling van de pensioenwet zich concentreren op de politieke hoofdzaken.

De leden van de PvdA-fractie willen de regering bedanken voor uitgebreide beantwoording van de vragen in de nota naar aanleiding van het verslag. Op een aantal punten, bijvoorbeeld bij toezicht AFM en DNB en bij het niet opnemen van CDC als aparte pensioensoort, heeft de regering de PvdA-fractie overtuigd dat de gekozen richting in het wetsvoorstel steun verdient. Op een aantal andere onderwerpen (onder andere nabestaandenpensioen; informatieplicht; toetsingskader en medezeggenschap) heeft de regering de leden van de PvdA-fractie niet overtuigd en bereiden zij amendementen voor dan wel stellen zij aanvullende vragen.
De leden van de PvdA-fractie zijn blij dat de regering teruggekomen is op haar weigering om de zeggenschap van pensioengerechtigde in de wet beter te regelen. De regering was in eerste instantie niet bereid de meerderheid van de fracties te volgen om de medezeggenschap van pensioengerechtigde te verbeteren. Gelukkig is de regering hier op terug gekomen en wordt niet het medezeggenschapsconvenant wel in de wet verankerd.
De leden van de PvdA-fractie hebben de regering gevraagd om een nadere analyse uit te voeren naar een alternatief uitvoeringsmodellen. De kernvraag bij deze analyse moet zijn wat de effecten zijn van de ombouw van het uitvoeringsmodel van een pensioenregelingen tot een opdrachtgever-/opdrachtnemer model voor de collectieve en solidaire kenmerken van de pensioenregeling zijn. Wat betekent zo'n ombouw voor de verplichtstelling als de uitvoering wordt overgelaten aan de markt.
De leden van de PvdA-fractie vragen voorts om een reactie op de alternatieve uitvoeringsmodellen waar de media over berichtten. Onder andere het Financieel Dagblad berichtte over een alternatief uitvoeringsmodel waar het ministerie van Financiën aan zou werken waarbij uitvoering en beheer worden uitbesteed (Financieel Dagblad, 13 mei 2006). Tevens bericht het Financieel Dagblad over een variant waarbij pensioenfondsen enerzijds de mogelijkheid krijgen producten aan te bieden buiten de originele taakopvatting (bijvoorbeeld buiten de bedrijfstak) maar waarbij zij anderzijds verplicht worden alle activiteiten uit te besteden aan externe partijen. Graag zien zij een reactie van de regering op deze uitvoeringsmodellen. Wat is de stand van zaken? Wanneer wordt de Kamer geïnformeerd en wat zijn de effecten op de verplichtstelling en wat is de opvatting van de verzekeraars over deze modellen? Wat is de reden om deze uitvoeringsmodellen aan te willen passen?
De leden van de PvdA-fractie willen oudere werknemers niet afschrijven. In de praktijk gebeurt dat nog te vaak. Vaak wordt als argument door werkgevers aangedragen dat oudere werknemers dure werknemers zijn. Met name de kosten voor pensioenopbouw worden dan genoemd. De leden van de PvdA-fractie willen een analyse van de effecten van de pensioenkosten op de loonkosten van ouderen werknemers. In welke situatie zijn de pensioenlasten voor oudere werknemers voor werkgevers hoger dan voor jongere werknemers. Dit komt volgens de leden van de PvdA-fractie – vooral voor bij kleinere verzekerde regelingen. Bij bedrijfstakpensioenfondsen is speelt dit niet door de grote en kleine verplichtstelling. Wat is effect voor met name kleinere werkgevers die niet in een collectieve bedrijfstak regeling zitten?
Is er wel eens overwogen maatregelen te nemen om dit effect te mitigeren? Welke maatregelen behoren dan tot de mogelijkheden? De regering stelt in de nota naar aanleiding van het verslag. dat een vrijwillig pensioenfonds voor zzp-ers spanning oplevert met het collectieve en solidaire karakter van pensioenfondsen. De Pensioenwet is om die reden niet van toepassing op dergelijke fondsen. In dit kader vragen de leden van de PvdA-fractie om een reactie op het pensioenfonds voor zzp-ers van de FNV dat op dit moment in oprichting is.
In navolging van de VB vragen de leden van de PvdA-fractie naar de relatie die gelegd wordt met het EVO-verdrag en de rechtsbescherming uit hoofde van dingrechterlijke bepalingen. Kenschetst de regering de wet

BPF en/of de PW als wetgeving met een dwingerechtelijk karakter? Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van het voorstel van de regering. Naast de reeds ingediende vragen uit de eerste schriftelijke ronde hebben zij ook nog enkele aanvullende vragen die in dit nader verslag zijn opgenomen. Tevens vragen zij nogmaals de aandacht voor een aantal eerder gestelde vragen waarvan de antwoorden van de regering nog niet op alle punten hebben kunnen overtuigen.
De leden van de VVD-fractie merken op dat de regering opnieuw heeft onderstreept dat het uitgangspunt blijft om de Pensioenwet met ingang van 1 januari 2007 in werking te laten treden. Het is van groot belang dat betrokkenen tijdig op de hoogte zijn van de definitieve tekst van de Pensioenwet, de lagere regelgeving, de teksten van de Invoerings- en Aanpassingswet, het Besluit informatieverplichtingen, toezicht en overige bepalingen en de Ministeriële regeling. Deze stukken zijn recent door de regering toegezegd voor 1 augustus 2006.
Acht de regering het verstandig ten behoeve van een zorgvuldig overleg over de inwerkingtreding en het overgangsrecht te opteren voor een gefaseerde invoering?
In de nota wordt opgemerkt dat zelfstandigen voldoende mogelijkheden hebben hun pensioen op te bouwen. Dit is inderdaad mogelijk middels lijfrentevoorziening. Echter de kosten van de individuele voorzieningen zijn hoog. Bovendien worden gezondheidswaarborgen verlangd. In de praktijk zijn de mogelijkheden dus beperkter.
Welke voorzieningen denkt de regering te kunnen treffen om de feitelijke pensioenmogelijkheden voor zelfstandigen te vergroten?
Kenschetst de regering de Wet Bpf en/of de PW als wetgeving met een dwingendrechtelijk karakter vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de fractie van D66 hebben met belangstelling kennis genomen van de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel voor de Pensioenwet. Hierin gaat de regering in op een groot aantal vragen en opmerkingen van de diverse fracties, waaronder D66. De leden van de D66-fractie danken de regering voor de beantwoording, en wil niet in een herhaling van zetten vervallen. Daarom beperken zij zich tot een klein aantal nadere opmerkingen en vragen.

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben met belangstelling kennis genomen van de nota naar aanleiding van het verslag en van de daar uit volgende nota van wijziging. Deze leden zijn blij dat de regering op diverse punten toezeggingen heeft gedaan en aan enkele bezwaren is tegemoet gekomen. De gedane toezeggingen hebben echter nog niet alle vragen en problemen met betrekking tot de nieuwe Pensioenwet weggenomen. De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben hierom bij een aantal onderdelen behoefte aan aanvullende vragen.

HOOFDSTUK 2 DEFINITIES EN REIKWIJDTE VAN DE PENSIOENWET

De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering aan te geven hoe groot de witte vlek van deelname uitgezonderde werknemers werkelijk is in 2006 en dit voor de behandeling van de pensioenwet aan de Kamer mee te delen. Hierover is namelijk een duidelijke ambitie weergegeven en deze leden zijn zeer benieuwd of die wordt gehaald.
Verder verzoeken deze leden ook informatie te verschaffen over het aantal mensen dat dekking heeft voor een nabestaandenpensioen en meer specifiek:
a. hoeveel procent van de werkende bevolking heeft een nabestaanden-

pensioen dat ten minste 40% van de pensioengrondslag bedraagt (bij overlijden in actieve dienst voor de leeftijd van 65 jaar)?

b. hoeveel procent van de inactieven (zoals arbeidsongeschikten, werklozen en VUTters) onder 65 heeft recht op een nabestaandenpensioen van ten minste 40% van de pensioengrondslag, wanneer zij overlijden voor hun 65e?

De leden van de CDA-fractie zijn verheugd dat het CBS werkt aan een pensioenaansprakenstatistiek en willen graag geïnformeerd worden over de op te nemen categorieën (ouderdoms-, nabestaanden-, arbeidsongeschiktheidspensioen) en de grenzen waarboven iets als pensioen wordt geclassificeerd. Zij vinden bijvoorbeeld dat een wezenpensioen, dat gelijk is aan 2% van de pensioengrondslag in de horeca (bij een inkomen van € 30 000 krijgt een wees dan na aftrek van franchise minder dan € 35 per maand) niet als volwaardig pensioen kan worden gezien.

Als voor een jongere € 500 euro pensioenpremie is betaald en hij daarmee een pensioenaanspraak heeft gekregen van € 200, hoeveel krijgt hij dan wanneer het pensioenfonds besluit om de pensioenaanspraak eenzijdig af te kopen? En mag het pensioenfonds bij de afkoop ook kosten in rekening brengen?

De leden van de CDA-fractie vinden de uitleg van de regering over het arbeidsongeschiktheidspensioen moeilijk te volgen.

Deze leden zouden zich niet kunnen voorstellen dat bestaande WAO-hiaatverzekeringen niet onder de beschermende werking van de pensioenwet zouden vallen. Maar graag zien zij een bevestiging dat bestaande WAO-hiaatverzekeringen en nieuwe WGA-hiaatverzekeringen gewoon onder de pensioenwet blijven vallen. Deze leden zouden ook graag vernemen van de regering of de pensioenwet nog andere doelen heeft dan het nastreven van inkomensbescherming voor momenten dat iemand niet langer kan werken, omdat hij/zij oud, arbeidsongeschikt of nabestaande is?

In de nota naar aanleiding van het verslag schrijft de regering dat een arbeidsongeschiktheidspensioen alleen afhankelijk kan zijn van de mate van arbeidsongeschiktheid en eventueel anti-cumulatie mag plaatsvinden met WGA-uitkering en/of -inkomen uit arbeid. Zou de regering deze definitie precies kunnen maken en een voorbeeld geven hoe hij uitwerkt voor iemand die € 40 000 verdiende, 50% arbeidsgeschikt is, een arbeidsongeschiktheidspensioen krijgt van € 18 000, inkomen uit werk heeft van € 6000 en een WGA-uitkering heeft van € 5000 per jaar?

De leden van de CDA-fractie zijn de regering erkentelijk dat dezelfde mogelijkheden voor premievrije pensioenopbouw blijven bestaan als in de PSW voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten en dat dus premievrije pensioenopbouw op basis van 100% van het laatstverdiende salaris voor arbeidsongeschiktheid mogelijk blijft.

Wel vragen deze leden de regering te preciseren wie wanneer verantwoordelijk is voor het arbeidsongeschiktheidspensioen en de premievrije voortzetting wanneer de pensioenovereenkomst een aanspraak bevat die niet wordt nagekomen.

De leden van de CDA-fractie vragen of de huidige emiritaatsovereenkomst een pensioenovereenkomst is in de zin van de PW. Immers er vindt geen pensioenopbouw plaats in de technische zin en financiering vindt niet plaats door werkgevers/werknemers, maar door omslagbijdragen van de leden van de gemeenten. Een abrupte opheffing van de uitzonderingspositie die deze fondsen hebben, zou volgens deze leden dan ook zware gevolgen hebben.

Zij zien dan ook graag een uitleg van de fiscale gevolgen en de gevolgen voor de rechtsbescherming indien deze fondsen niet onder de PW vallen en ook niet onder wet op de beroepspensioenfondsen, dat wil zeggen een derde mogelijkheid naast de twee in het verslag genoemde mogelijkheden.

Heeft overleg plaatsgevonden met (vertegenwoordigers van) deze

fondsen sinds de nota naar aanleiding van het verslag en wat is daarvan de uitkomst geweest? Worden naast de kas van de PKN ook de andere kassen hierbij betrokken? Kan de regering de Kamer voor het wetgevingsoverleg op de hoogte stellen van een akkoord met deze fondsen?

De leden van de PvdA-fractie vinden het belangrijk dat alle werknemers een pensioen op kunnen bouwen. De regering zegt geen recente gegevens te hebben over de omvang en aard van de werknemers die geen pensioen opbouwen. Zij vragen aan de regering om de meest recente cijfers te sturen. De leden van de PvdA-fractie willen weten uit welke categorie werknemers de witte vlek bestaat. Welk deel bestaat uit mensen die ouder zijn dan 25 jaar? Klopt het dat in deze groep vrouwen, mensen met een tijdelijk contract oververtegenwoordigd zijn? Klopt het ook dat werknemers met een inkomen onder de 25 000 zijn oververtegenwoordigd? Wat zijn de gevolgen voor de loonkosten voor deze mensen wanneer een pensioenregeling voor hen verplicht wordt gesteld? Hoe groot is het koopkrachtverlies na pensionering van mensen met laagbetaalde en/of kleine banen die nu geen pensioen opbouwen?
Wat was uw voornemen om witte vlekken op te ruimen, zoals neergelegd in de brief aan de Kamer van december 2003 met de hoofdlijnen van de nieuwe Pensioenwet? Wat is de reden geweest om in tegenstelling tot die brief, af te zien van een verbod op uitsluiting van werknemers om aan een pensioenregeling deel te nemen, indien uit de evaluatie in 2006 blijkt dat de omvang van de witte vlek niet gehalveerd is.
De leden van de PvdA-fractie vragen voorts om een reactie op het voorstel van deze leden geen leeftijdsgrens te hanteren toetreding tot pensioenregelingen. Bedrijfstakken waar veel sprake is van kleine dienstverbanden of frequente wisseling van werkkring kunnen hier in de CAO via ¾ dwingend recht vanaf kunnen zien en terugvallen op de leeftijdsgrens van 21 jaar. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie vragen voorts naar de mogelijkheden tot het stimuleren van afkoop van kleine pensioenaanspraken ten behoeve van de levensloopregeling. De PW voorziet in een regeling tot afkoop van kleine pensioenen ten einde de uitvoeringslasten te verkleinen. De leden van de PvdA-fractie zien graag dat de afkoop van kleine pensioenaanspraken ten behoeve kan komen van de levensloopregeling. Bij afkoop ten behoeve van de levensloopregeling hoeft over het afkoopbedrag dan geen heffing te worden betaald en wendt de gewezen deelnemer het afkoopbedrag aan voor verlof op grond van de levensloopregeling. Deze leden vragen naar de mogelijkheden wettelijk te regelen dat afkoop ten behoeve van de levensloopregeling toegestaan is. Overigens zou het in dit kader passen dat het levenslooptegoed vanaf de 65-jarige leeftijd gebruikt kan worden voor periodieke uitkering. Graag zien zij een reactie van de kant van de regering.
De leden van de PvdA-fractie stelden verschillende vragen over de positie van DGA's binnen de Pensioenwet. Deze leden wijzen nogmaals op de gebrekkige bescherming van de DGA bij faillissement en de partner van de DGA. Deze leden vragen nogmaals waarom een DGA niet de mogelijkheid behoud mee te lopen met het pensioen van het bedrijf. De regering stelt in de nota naar aanleiding van het verslag dat in deze situatie «keuzevrijheid leid tot onduidelijkheid». De leden van de PvdA-fractie vragen waarom de onduidelijkheid sterk zou toenemen wanneer de DGA met het pensioen van het bedrijf kan meelopen. Deze leden vragen tevens naar een onderbouwing van het ontbreken van de mogelijkheid van overdracht van een pensioen in eigen beheer naar een pensioenregeling. De regering stelt in reactie op vragen van de leden van de PvdA-fractie dat bij vrij vermogen waardeoverdracht niet mogelijk is. Het in eigen beheer opgebouwde pensioen kan echter niet aangemerkt worden als vrij vermogen aangezien dit pensioen eveneens aan fiscale voorwaarden moet voldoen en als ieder ander pensioenvermogen fiscaal beclaimd is. Leidt het niet

juist tot meer duidelijkheid wanneer een voormalig DGA het in eigen beheer gehouden pensioen in de nieuwe regeling bij zijn werkgever kan inbrengen en zo zijn pensioen bij één uitvoerder kan samenbrengen?
De leden van de PvdA-fractie constateren dat door uitsluiting van de DGA binnen de PW de positie van de DGA bij faillissement en de positie van partner of nabestaanden in het algemeen van de DGA verslechtert. Doordat de DGA buiten de Pensioenwet valt is ruil van een ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen niet mogelijk. Wanneer een DGA geen pensioenclausule heeft kan hij genoodzaakt zijn bij faillissement het in eigen beheer opgebouwde pensioen af te kopen. Tevens is de regering van mening dat de partner van de DGA in het kader van bijzonder nabestaandenpensioen geen bescherming nodig heeft. De leden van de PvdA-fractie delen deze mening niet. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
In de memorie van toelichting komt de volgende passage voor: *«een aandeelhoudende werknemer die slechts beperkte zeggenschap heeft, ook als hij directeur is, wordt in dit wetsvoorstel voortaan behandeld als «gewoon» werknemer. Voor zijn pensioenaanspraken geldt dus, zoals bij elke werknemer, een onderbrengingsplicht. Het is niet meer mogelijk het in het kader van de pensioenovereenkomst gereserveerde geld op de balans van de onderneming te zetten» (blz. 21)*. In navolging van de KPS vragen de leden van de PvdA-fractie of deze passage nog stand houdt na de nota naar aanleiding van het verslag. Deze leden vragen voorts een reactie op de overweging om minderheids-DGA's door een opting in clausule de mogelijkheid te geven hun pensioen conform de Pensioenwet uit te voeren.
De leden van de PvdA-fractie zijn trots op het pensioenstelsel in Nederland. Het zou goed zijn als Nederland zijn expertise aan kan wenden om pensioenregelingen van bedrijven buiten Nederland in Nederland uit te kunnen voeren. Dat is bovendien goed voor de werkgelegenheid en de Nederlandse economie.
In een artikel in over de territoriale werking van de pensioenwet in het Pensioen Magazine (Pensioen Magazine, mei 2006) wordt op een rijtje gezet welke bepalingen geschrapt zouden kunnen worden in de wet voor buitenlandse bedrijven die hier hun pensioenregeling zouden willen uitvoeren. Wat vindt de regering van deze gedachten waardoor aan de ene kant de eigen standaard niet wordt verlaagd maar aan de andere kant bedrijven buiten Nederland te interesseren om hun regeling in Nederland uit te laten voeren. Door het weglaten van specifieke eisen blijven minimale kwaliteitseisen gehandhaafd en wordt niets afgedaan aan de eigen standaard maar wordt voorkomen dat bedrijven buiten Nederland hun pensioenregeling niet bij ons laten uitvoeren. Kan de regering ingaan op de afzonderlijke voorstellen die in dat artikel zijn gedaan. Zijn er ook andere belemmeringen voor pensioenfondsen in het buitenland om hun regeling niet in Nederland te laten uitvoeren. Heeft de regering daar een overzicht van (ook fiscale behandeling)? En bestaat er een actieplan om daar iets aan te doen.
Zijn er signalen dat de pensioenuitvoering van Nederlandse regelingen naar het buitenland zouden worden overgedragen? Dit vinden de leden van de PvdA-fractie ongewenst omdat op die manier de kwaliteit van onze pensioenvoorziening ondergraven wordt. Herkent de regering deze signalen? Wat zijn volgens de regering de redenen dat de uitvoering van de pensioenregeling worden overgedragen naar het buitenland? Wat kan er aan gedaan worden om te voorkomen dat dit fenomeen zich gaat voordoen? Klopt het dat dit komt door de kwaliteitseisen die worden gesteld aan onze pensioenregelingen? Om welke eisen gaat dit dan en wat zouden de gevolgen voor werknemers en pensioengerechtigden zijn als die eisen zouden vervallen?

De leden van de PvdA-fractie vragen voorts wat de verwachtingen zijn over het standhouden van de conserverende aanslag in het kader van het vrij verkeer van werknemers binnen de EU.
De regering gaat in de nota naar aanleiding in op de positie van buitenlandse werknemers die in dienst van een buitenlandse werkgever uitsluitend in Nederland werkzaamheden verrichten.
De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat de Pensioenwet de mogelijkheid moet bieden de hoogte van invaliditeitspensioen/arbeidsongeschiktheidspensioen af te stemmen op de hoogte van de WGA-uitkering. Op basis van het onderhavige voorstel mogen alleen verzekeraars een regeling ter aanvulling van de WGA-uitkering aanbieden. Deze leden vinden het van groot belang dat zowel pensioenfondsen als verzekeraars dergelijke regelingen kunnen aanbieden. Zij verzoeken de regering dit alsnog bij wet vast te leggen. Indien de regering dit voorstel niet overneemt zullen de leden van de PvdA-fractie een amendement indienen om pensioenfondsen de mogelijkheden te geven aanvullende regelingen bij WGA-uitkeringen aan te bieden.

De leden van de VVD-fractie verzoeken de regering zich te beraden over de positie van de minderheids DGA's. Middels een «opting in clausule» krijgen minderheids DGA's de mogelijkheid hun pensioen conform de PW uit te voeren. Wil de regering dit in overweging willen nemen?

De leden van de fractie van de ChristenUnie constateren dat de regering niet op de hoogte is van de omgang van de witte vlek voor de groep 21–25 jaar. De leden van de ChristenUnie-fractie ontgaat in dit licht het belang van een verplichte toetreding op 21-jarige leeftijd. Wat is de meerwaarde van deze verplichting, wanneer de omvang van het probleem niet bekend is?
In de nota naar aanleiding van het verslag wordt aangegeven dat de regering in de komende periode in overleg zal treden met verschillende predikantfondsen. Wat is de staat van dit overleg en in hoeverre zijn de door de predikantfondsen geconstateerde problemen verholpen, zo vragen de leden van de fractie van de ChristenUnie.
Wanneer kleine emeritaat fondsen onder de nieuwe Pensioenwet zullen gaan vallen, dan betekent dit een enorme kostenverhoging voor de kerken. De leden van de diverse kerkgenootschappen zullen de premies moeten opbrengen uit extra vrijwillige gaven en giften. Daarnaast is het nog maar de vraag in hoeverre emeritaatfondsen aan de gestelde eisen in de Pensioenwet kunnen voldoen. De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen daarom in hoeverre emeritaatfondsen vrij zijn in hun keus niet te willen vallen onder de Pensioenwet?

HOOFDSTUK 3 DE PENSIOENOVEREENKOMST

De regering is uitvoerig ingegaan op de CDC-regelingen. De regering stelt dat primair de toezichthouder moet bepalen of er sprake is van een premie-, een kapitaal-, of een uitkeringsovereenkomst (pg. 29). Daardoor wordt naar het oordeel van de leden van de CDA-fractie uit de wet onvoldoende duidelijk wat een CDC-regeling is. Feit is namelijk dan deze regelingen wel veel voorkomen. Is het om deze redenen niet aan te bevelen om in de toelichting van de pensioenwet deze veel voorkomende CDC-regelingen te beschrijven en tevens aan te geven hoe daar mee om gegaan zal worden vanuit het toezicht? Daarom herhalen de leden van de CDA-fractie de vraag hoe de in het verslag genoemde fondsen geclassificeerd zullen worden en op welke basis deze regelingen worden onderverdeeld in de door de wet te onderscheiden categorieën.
Begrijpen deze leden overigens dat dit betekent dat wanneer de beleggingsresultaten achterblijven bij de verwachtingen, de Nederland-

sche Bank kan besluiten om een CDC-regeling, die aangemerkt was als uitkeringsovereenkomst van de één op de andere dag te herdefiniëren als beschikbare premieregeling? En kan de regering ingaan op het verschil in fiscale ruimte voor een maximale opbouw indien de CDC-regeling wordt aangemerkt als uitkeringsovereenkomst en als een beschikbare premieregeling. Als voorbeeld zouden de leden van de CDA-fractie graag zien hoe groot de maximale fiscale ruimte dan is voor een bedrijf dat alleen mannen met een leeftijd van 45 jaar een inkomen van € 40 000 per jaar in dienst heeft.
Betekent dit geheel dat als een CDC-regeling door slechte beleggingsresultaten wordt geherdefinieerd als beschikbare premieregeling, het effectief (via de fiscalitiet) gedwongen kan worden om de stortingen in de CDC-regeling te verlagen, om niet als fiscaal bovenmatig aangemerkt te worden?

De leden van de PvdA-fractie stellen dat alle werknemers recht hebben op een waardevast pensioen. In de praktijk zijn er echter grenzen aan het verhogen van de premie of het bijstorten door werkgevers indien er sprake is van onderdekking. Zeker bij rijpe fondsen is het premiewapen bot en is de verhouding tussen de balans van het bedrijf en schommelingen in pensioenvermogen van dien aard dat bedrijf niet substantieel tekorten kan dekken. Daar komen de internationale boekhoudstandaarden bij.
De leden van de PvdA-fractie menen dat tegen deze achtergrond in de Pensioenwet ruimte moet zijn voor collectief beschikbare premieregelingen. De wet is hiervoor op een aantal punten aangepast waardoor er volgens deze leden geen aparte regeling nodig is voor dergelijke regelingen. Immers, het is of een regeling waar de kostendekkende premie bepaald wordt op basis van een uitkering die vanaf een bepaalde leeftijd wordt ontvangen. Of het is een regeling waar alleen een afspraak gemaakt is over de hoogte van de premie. Deelnemers hebben het recht om te weten wat hun rechten zijn. Deze leden steunen daarom de regering dat vooraf duidelijk moet zijn binnen welk karakter de regeling valt. Door de aanpassing in de wet is het als laatste redmiddel mogelijk rechten te korten. De leden van de PvdA-fractie vinden het terecht dat daar voorwaarden aan verbonden zijn. Werknemers en pensioengerechtigden moeten immers weten waar ze aan toe zijn als ze een arbeidsovereenkomst sluiten. Deze leden vinden een toets vooraf door de DNB dan ook geen overbodige luxe. Deze leden vragen zich af of, indien in een door de DNB goed gekeurd herstelplan staat aangegeven in welke situatie tot een korting op de rechten wordt overgegaan, een goedkeuring vooraf nog meerwaarden heeft.
Deze leden hebben wel enkele aanvullende vragen over de wijze waarop het karakter van de pensioenregeling vastgesteld wordt. De regering geeft aan dat zowel inhoud van de regeling als de communicatie hierover bepalend zijn voor het vaststellen van het karakter van de regeling. De inhoud van de regeling wordt echter bij aanvang van het contract vastgesteld, de communicatie hierover bestrijkt de gehele looptijd van de regeling. De leden van de PvdA-fractie vragen of het mogelijk is dat de inhoud van de regeling en de communicatie hierover niet volledig op elkaar aansluiten waardoor de regeling niet aan alle vereisten van één van de karakters voldoet. Tevens willen deze leden weten of er een relatie bestaat tussen de regels voor boekhoudkundige verwerking van de CDC-regelingen en de ruimte voor kortingsmogelijkheden. Heeft de mogelijkheid tot het korten van de aanspraken binnen één jaar gevolgen voor de opname van de CDC-regeling in de winst- en verliesrekening?
De regering stelt in reactie op een vraag over de mogelijkheden tot wijzigingen van de pensioenovereenkomst dat bij verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen de pensioenovereenkomst door het collectief van werkgevers wordt vastgesteld en dus niet door een individuele werk-

gever gewijzigd kan worden. Betekent dit dat in andere gevallen de werkgever wel de pensioenovereenkomst mag wijzigen? Zo ja, wat zijn de gevolgen van deze mogelijkheid tot wijzigen? Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie vragen voorts naar de gevolgen van het eenzijdig wijzigen van de pensioenovereenkomst voor gepensioneerden en gewezen deelnemers. Zij vragen, in navolging van de VB, waarom niet expliciet is opgenomen hoe een reglementswijziging uitwerkt voor gepensioneerden en gewezen deelnemers? Tevens vragen de leden van de PvdA-fractie of in de medezeggenschap voldoende waarborgen zijn opgenomen voor gepensioneerden en deelnemers om invloed uit te oefenen op de wijziging.
De leden van de PvdA-fractie vroegen naar de verhouding tussen de Pensioenwet en het Burgerlijk Wetboek ten aanzien van eenzijdige wijzigingen in arbeidsvoorwaarden. Het eenzijdig wijzigen van de pensioenovereenkomst kan leiden tot een eenzijdige wijzigen van de arbeidsvoorwaarden. Artikel 613 van het BW7 stelt dat arbeidsvoorwaarden slechts in uitzonderlijke gevallen eenzijdig gewijzigd kunnen worden. Hoe verhoudt dit artikel zich met de bepalingen in de Pensioenwet te aanzien van het eenzijdig wijzigen van de pensioenovereenkomst? Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De mogelijkheid om zogenoemde C-polissen (d.w.z. een verzekering waarbij de werknemer de verzekeringnemer is) af te sluiten vervalt in de Pensioenwet. Het enige wat mogelijk blijft is het afsluiten van B-polissen (d.w.z. verzekeringen waarbij de werkgever de verzekeringnemer is). De leden van de fractie van de PvdA-fractie vragen echter hoe dit uitwerkt indien een kapitaalovereenkomst of een premieovereenkomst op de pensioendatum expireert en wordt omgezet in een direct ingaande periodieke uitkering. De Nederlandsche Bank ziet in een dergelijke situatie het aangaan van een nieuwe verzekeringsovereenkomst, tenzij het expirerende kapitaal verplicht wordt omgezet bij dezelfde pensioenuitvoerder in een direct ingaande periodieke uitkering. In de praktijk heeft de deelnemer op pensioendatum tegenwoordig vrijwel altijd de keuze om zijn kapitaal bij een andere uitvoerder om te zetten in een direct ingaand pensioen. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
Tevens vragen de leden van de PvdA-fractie wie er nu verzekeringnemer wordt voor de direct ingaande pensioenverzekering? De werknemer is begunstigde voor het kapitaal en moet als zodanig dit kapitaal omzetten in een direct ingaand pensioen. Het lijkt dus logisch dat de ex-werknemer ook de verzekeringnemer wordt voor het direct ingaande pensioen. De vraag is alleen of dit op basis van de huidige voorstellen wel kan, nu de C-polis verdwijnt.

De leden van de VVD-fractie constateren dat in andere Europese landen sprake is van een verplichting de indexatie mee te financieren bij het vaststellen van de premie.
Het belang van indexatie geldt voor de gepensioneerde, maar ook, na de massale overgang van de eindloon naar middelloon, voor de actieve werknemer. Het uitblijven van indexering kan het pensioen uithollen. Acht de regering een verplichtstelling van indexatie wenselijk?
Onduidelijk blijft wat nu precies de informatieverplichting inhoudt voor kapitaalovereenkomsten. In de nota wordt verwezen naar de brief van DNB van 20 december 2000. Hier wordt gesproken over zogenaamde streefregelingen. Deze geven welke doelen worden nagestreefd. Dit is iets anders dan prognoses.
Vindt de regering het niet belangrijk dat duidelijk wordt aangegeven wat het verschil is tussen afgeven prognoses, welke geen juridisch afdwingbare rechten geven voor een eindresultaat, en het juist expliciet wel nastreven van een eindresultaat? Kijkende naar artikel 122 dient ook voor Collectief DC eerst toestemming van DNB te worden verkregen alvorens

een fonds in onderdekking (onder 105%) tot korting van aanspraken mag overgaan. Essentie van Collectief DC is echter dat de bevoegdheid tot korten automatisch voortvloeit uit de aard van de regeling (dit in tegenstelling tot de andere vormen van pensioenregelingen). Daarom kan Collectief DC gezien worden als een uitkeringsovereenkomst (zoals eindloon en middelloon) met een bijzonder karakter (de kortingsbevoegdheid is inherent aan de regeling).
Het bijzonder karakter van de regeling lijkt echter te bijten met de thans in artikel 122 opgenomen toestemmingsvereiste. Het fonds kan daardoor haar verantwoordelijkheid voor een juiste uitvoering van de regeling niet (volledig) nemen. Om boven de 105% binnen een jaar te komen, dient een fonds een herstelplan bij DNB in te dienen. Als daarin de kortingsmaatregel is opgenomen, is het niet logisch dat voor het daadwerkelijk korten eerst toestemming van DNB vereist is.
Gegeven de aard van Collectief DC, hoe dient met het huidige toestemmingsvereiste volgens de regering te worden omgegaan vragen de leden van de VVD-fractie. Volgt niet uit de aard van de regeling dat voorafgaande expliciete toestemming van DNB achterwege kan blijven en dat met een melding van het fonds bij DNB kan worden volstaan?
Melding dat tot korten van aanspraken is overgegaan behoort zo te worden opgevat dat DNB vervolgens checkt of dit voortvloeit uit de aard van de regeling en het reeds bij DNB ingediende herstelplan. In dat geval heeft het fonds de ruimte om in lijn met de regeling haar verantwoordelijkheid te nemen en behoudt DNB haar toezicht op de juiste toepassing van kortingsmaatregelen. Er is dan sprake van toezicht achteraf, hetgeen past bij hoe DNB in het algemeen haar toezicht op pensioenuitvoerders uitoefent.
Gegeven de verantwoordelijkheid van het fonds om uit de situatie van onderdekking te geraken en gegeven het feit dat DNB bekend is met het reeds ingediende herstelplan met daarin de kortingsmaatregel, is het vanzelfsprekend dat het fonds al binnen een jaar mag korten.
Is de regering ook van mening dat bij Collectief DC het logisch is om korten binnen een jaar toe te staan? Korten – uiteraard als laatste bestuurlijk redmiddel – volgt immers uit de aard van de tussen sociale partners afgesproken Collectief DC-regeling.
Collectief DC kan worden gekenmerkt als een uitkeringsovereenkomst met een bijzonder karakter (zie bovenstaande twee punten). Gegeven dit bijzondere karakter, dat dermate verschilt van het karakter van de andere vormen van pensioenregelingen, maakt het een eigen wettelijke inbedding noodzakelijk.
Kijkende naar het bijzondere karakter van Collectief DC, ziet de regering nu de noodzaak in van de wettelijke inbedding van Collectief DC?

HOOFDSTUK 4 ONDERBRENGING BIJ PENSIOENUITVOERDER

De leden van de CDA-fractie vragen de regering een reactie op het idee om verzekerden het recht te geven hun verzekeringen op individuele basis op risicobasis tegen eenzelfde premie voort te zetten, indien de werkgever in gebreke blijft.
Voorts vragen zij de regering dieper in te gaan op de suggestie om de risicodekkingen ten minste drie maanden na aanzegging in stand te laten.
De leden van de CDA-fractie zijn enigszins verward over wie ervoor verantwoordelijk is dat de pensioenuitvoerder het juiste adres van de deelnemer bezit: is dat de pensioenuitvoerder (antwoord op pagina 40) of de deelnemer zelf (pagina 42)? De leden van de CDA-fractie vragen de regering of de laatste uitleg betekent dat bij verhuizing een burger ook zijn pensioenfonds moet aanschrijven met een verhuisbericht.
In het algemeen overleg over WALVIS op 28 juni 2006 zegde de staatssecretaris van Financiën toe dat bedrijfstakpensioenfondsen toegang zullen

krijgen tot de Eerste Dagmeldingen en zo kunnen nagaan of werkgevers alle deelnemers aanmelden. Wanneer zullen alle fondsen effectief toegang hebben tot de EDM administratie?
In verband met het verlagen van de administratieve lasten en passendheid in hun huidige administratieve processen vraagt een aantal pensioenfondsen om in de startbrief geen individuele pensioenopgave verplicht te stellen. Zij stellen dat hetzelfde doel bereikt kan worden door in de wet, net als in de PSW, op te nemen dat deelnemers het recht hebben op een tussentijdse pensioenopgave op te vragen. Voor diegenen die geen behoefte hebben aan een opgave bij indiensttreding volgt maximaal een jaar later zijn reguliere pensioenopgave. Graag een antwoord van de regering waarom niet voor de bovengenoemde weg is gekozen. Verslechtert daardoor de positie van de deelnemer en zo ja hoe?
Bij arbeidsongeschiktheid dient er nog immer een bericht aan het pensioenfonds gestuurd te worden dat de persoon in kwestie ook werkelijk arbeidsongeschikt geworden is. De leden van de CDA-fractie zien nog steeds meldingen van mensen van wie die melding niet te achterhalen is en daardoor veel pensioen mislopen en betreuren dat zeer.
Is de regering bereid om het gegeven dat iemand arbeidsongeschikt wordt via de WALVIS-administratie rechtstreeks door te geven aan de pensioenfondsen om zo administratieve lasten voor pensioenfondsen te besparen – de doelstelling van WALVIS – en mensen hun pensioenopbouw te geven?
De leden van de CDA-fractie vragen de regering te reageren op de suggestie van de NVA om een maximum termijn in de wet op te nemen waarbinnen mensen hun rechten kunnen opeisen bij de pensioenfondsen. Indien de pensioenovereenkomst niet voorziet in een maximum termijn, welke rechten heeft iemand dan die zes maanden na het ontstaan van een aanspraak, nog steeds geen uitkering heeft ontvangen?
De leden van de CDA-fractie vragen of bij waarde-overdracht tussen pensioenfondsen en verzekeraars het nog immer mogelijk blijft dat de nieuwe werkgever fors moet bijbetalen bij waarde-overdracht en of die bijbetaling begrensd is.
De leden van de CDA-fractie merken op dat hun vraag over de beroepspensioenfondsen niet helder gesteld geweest is. Zij verzoeken de regering aan te geven hoe om zal worden gegaan met waardeoverdracht tussen beroepspensioenfondsen, waar de toeslagen veelal zijn afgefinancierd en bedrijfstakpensioenfondsen. Een aanzienlijk gedeelte van de vermogens van beroepspensioenfondsen wordt immers gebruikt om indexaties af te financieren, terwijl dit bij bedrijfstakpensioenfondsen niet het geval is. Hoe zal de regering bij het vaststellen van de lagere regelgeving hier rekening mee houden?

De regering stelt in reactie op de vragen over de effecten van wetgeving die met terugwerkende kracht de aanspraken wijzigen dat wijzigingen met terugwerkende kracht met een dermate grote gevolgen voor verzekeraars nauwelijks voorkomen. De leden van de PvdA-fractie wijzen op het feit dat wijzigingen in de aanspraken veelal voortkomen uit jurisprudentie. Deze leden concluderen dat het wijzigen van aanspraken met terugwerkende kracht frequenter kan voorkomen dan de regering in haar antwoorden suggereert. Dit kan tevens voorkomen wanneer de werkgever met wie de verzekeraar het contract afsloot niet meer bestaat of insolvent is. Graag zien zij een reactie van de regering.
De regering stelt in reactie op vragen over aansprakelijkheid bij wijzigingen met terugwerkende kracht dat verzekeraars de mogelijkheid hebben een voorbehoud op kunnen nemen in het contract ten einde aansprakelijkheid met terugwerkende kracht te voorkomen. De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering in deze doelt op het pensioenreglement waar een voorbehoud in kan worden opgenomen? Zo ja,

hebben verzekeraars tevens de mogelijkheid voor andere situaties een voorbehoud voor aansprakelijkheid op te nemen?
De regering stelt dat verzekeraars de mogelijkheid hebben eenzijdig het pensioenreglement aan te passen om de pensioenregeling in overeenstemming te brengen met wettelijke eisen of bijvoorbeeld gewijzigde internationale regelgeving. Een eventuele hogere premie die voortvloeit uit deze aanpassing kan de verzekeraar bij de werkgever in rekening brengen. De leden van de PvdA-fractie vragen wat er gebeurd wanneer de werkgever niet meer bestaat of insolvent is. Deze leden vragen tevens of hierdoor mogelijk een situatie kan ontstaan waarbij het pensioenreglement en de pensioenovereenkomst niet meer volledig op elkaar aansluiten.
Een deel van het pensioenreglement komt voort uit de pensioenovereenkomst die afgesloten wordt tussen werkgever en werknemer. De leden van de PvdA-fractie vragen of de verzekeraar elementen van het pensioenreglement die rechtstreeks voortvloeien uit de pensioenovereenkomst, en daarmee onderdeel van de arbeidsovereenkomst zijn, eveneens mag wijzigen wanneer het pensioenreglement niet aan de wettelijke vereisten voldoet.
Voorts vragen deze leden welke mogelijke gevolgen dit heeft voor de geldigheid van de pensioenovereenkomst. Zijn de aanspraken en rechten van (gewezen) deelnemers in gelijke mate beschermd wanneer de pensioenovereenkomst en het pensioenreglement niet volledig op elkaar aansluiten?
In reactie op de vragen van de leden van de PvdA-fractie over de uitvoerbaarheid van de informatieverplichtingen stelt de regering er van overtuigd te zijn dat verzekeraars in staat zijn de verplichtingen na te komen. De PW regelt dat pensioenuitvoerders kosteloos info kunnen krijgen bij het GBA. Deze leden vragen of toegang van verzekeraars tot het GBA niet in de wet gemeentelijke basisadministratie geregeld moet worden. Tevens vragen de leden van de PvdA-fractie of Europese richtlijnen voor de bescherming van persoongegevens toegang van de verzekeraars tot het GBA niet belemmeren.
Deze leden wijzen voorts op het feit dat de kwaliteit en betrouwbaarheid van de gegevens in de GBA regelmatig te wensen over laten. Graag zien deze leden een reactie van de regering tegemoet. De leden van de PvdA-fractie wijzen op het belang van toetsbare criteria voor het vaststellen van mogelijk «evident» verzuim bij het niet aanleveren van gegevens door werkgevers. Deze leden wijzen er op dat te allen tijde voorkomen moet worden dat door een conflict tussen werkgever en verzekeraar uiteindelijk de werknemer naar de rechter moet stappen om zijn aanspraken veilig te stellen en eventuele schade te verhalen. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie stelden daarnaast vragen over de aansprakelijkheid bij verzuim van het melden van arbeidsongeschiktheid aan de pensioenuitvoerder. Wanneer arbeidsongeschiktheid niet aan de uitvoerder wordt gemeld komt de werknemer niet in aanmerking voor premievrije voortzetting. De regering stelt dat de slechts aansprakelijk gesteld kan worden voor de schade wanneer in de pensioenregeling is vastgelegd dat de werkgever de taak heeft arbeidsongeschiktheid te melden. De regering erkent dat dit in de praktijk de taak van de werknemer zelf is. De leden van de PvdA-fractie menen dat de regering de aansprakelijkheid en daarmee een groot risico bij arbeidsongeschikten neerlegt. Deze leden pleiten voor het wettelijke vastleggen van de plicht van de werkgever bij het melden van arbeidsongeschiktheid bij de pensioenuitvoerder. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie stelden voor in de Pensioenwet een bepaling op te nemen die tijdige en correcte uitbetaling van pensioengelden binnen een maand na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd regelt. De regering neemt het voorstel niet over daar zij van mening is dat partijen

hierover zelf onderling afspraken moeten maken. De leden van de PvdA-fractie wijzen nogmaals op het belang van het voorkomen van problemen met de tijdige en correctie uitbetaling van de pensioenuitkering. Vanuit het veld komen signalen dat dergelijke problemen regelmatig voorkomen. De leden van de PvdA-fractie stellen voor wettelijk vast te leggen dat de pensioenuitkering binnen 1maand uitbetaald moet. Daarbij geldt vervolgens dat de sociale partners hiervan mogen afwijken met 3/4 dwingend recht. Op deze wijze hebben sociale partners enige mate van vrijheid en wordt voorkomen dat gepensioneerden wegens het ontbreken van afspraken in financiële problemen komen. Graag zien zij een reactie van de regering op dit voorstel.
De leden van de PvdA-fractie steunen de regering in het naleven van de norm «geen premie wel pensioen». Deze leden zijn met de regering van mening dat een beroep op «geen premie, geen pensioen» regeling aan strikte voorwaarden gebonden moet zijn. De VB wijst in haar inbreng op problemen met de bewijslast bij het in gebreke blijven van de werkgever bij het aanmelden van werknemers bij het bedrijfstakpensioenfonds. De VB stelt dat het beroep op «evidente gevallen van boze opzet» in deze situatie bewijstechnisch lastig aan te tonen is. De leden van de PvdA-fractie vragen een reactie van de regering op deze constatering van de VB.
De leden van de PvdA-fractie vrezen dat de verplichtstelling in gevaar komt wanneer het niet betalen van de premie een toerekenbare tekortkoming van de werkgever betreft waardoor het fonds een beroep op het «geen premie geen pensioen» principe kan doen. De werkgever die de premie weigert te betalen draagt niet langer bij aan de pensioenopbouw en omzeilt daarmee de verplichtstelling. Deze leden menen dat de fondsen in principe sterk genoeg moeten zijn het betalen van premie door de werkgever af te dwingen. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.

De leden van de VVD-fractie constateren dat verzekeraars een inspanningsverbintenis hebben ten aanzien van het inwinnen van informatie nodig voor de uitvoer van de pensioenovereenkomst. In de nota naar aanleiding van het verslag wordt gesteld dat artikel 4 Regelen PSW juridisch gezien niet nodig is wanneer verzuim om gegevens te verstrekken aan verzekeraar evident bij de werkgever ligt. Betekent dit dat deze regel alleen geldt in geval van expliciet verzuim? Hebben verzekeraars daadwerkelijk alleen een inspanningsverplichting?
Verlenging van termijn voorkomt naar de mening van de leden van de VVD-fractie onnodige onrust en biedt mogelijkheden voor het oplossen tijdelijk liquiditeitstekort zonder dat dit direct effect heeft op de werknemer. Hoe denkt de regering over een verlenging van de termijn?
Waarom mag de informatievoorziening niet via de OR lopen? De genoemde gevaren van onnodige onrust bij betalingsachterstand door de werkgever kan mogelijk beter worden beheerst wanneer de communicatie via de OR zal verlopen. Is de regering het daarmee eens?
Pensioenuitvoerders kunnen op verschillende niveaus – en tegen verschillende kosten – toegang krijgen tot GBA-gegevens. Hangt het voldoen aan de inspanningsplicht samen met het soort abonnement dat is afgesloten met het GBA? Voelt de regering voor het verplichtstellen van alle uitvoerders zich te abonneren op hetzelfde bepaalde informatieniveau van het GBA?
Naar de mening van de leden van de VVD-fractie bestaat het gevaar dat sommige gevallen van waardeoverdracht straks niet meer zijn basis vindt in de wet en dus niet meer mogelijk zijn. Zij willen de regering daarbij wijzen op het volgende geval.
Een aantal werknemers wordt collectief ontslagen en treden vervolgens bij verschillende werkgevers in dienst. Indiensttreding heeft tot gevolg dat iedere werknemer gaat deelnemen aan de pensioenregeling van de

nieuwe werkgever, hetgeen zal leiden tot individuele verzoeken tot waardeoverdracht bij verschillende nieuwe pensioenuitvoerders. Aangezien het hier gaat om collectieve beëindiging van deelname aan de oude regeling, is er geen recht op waardeoverdracht. De huidige PSW maakt individuele waardeoverdrachten naar de verschillende nieuwe pensioenuitvoerders mogelijk, mits zowel de nieuwe als de oude pensioenuitvoerder hieraan meewerken. De PW regelt dit geval van waardeoverdracht niet meer. Er is geen aanleiding om bedoelde waardeoverdracht aan betrokkenen te onthouden. Is hier volgens de regering sprake van een omissie?
Is het, gezien het voorgaande voorbeeld in de ogen van de regering verstandig om het gekozen uitgangspunt van de PW, om alles nu in de wet uit te schrijven, te handhaven?
Bij een collectieve waardeoverdracht is de impliciete instemming van de individuele deelnemer vereiste, omdat de deelnemer belang zou hebben bij de uitvoerder van de regeling. Zal dat verzoeken tot collectieve waardeoverdracht niet frustreren wanneer één of enkele deelnemers hun medewerking weigeren vragen de leden van de VVD-fractie.
Beleidsmatig lijkt de regering te kiezen voor de lijn «geen premie, wel pensioen.» De voorwaarde om een beroep te kunnen doen op dit adagium, namelijk dat sprake moet zijn van «evidente gevallen van boze opzet», is bewijstechnisch een uitmate lastige kwestie.
Is de regering het ermee eens dat dit bewijs technisch zeer lastig is? Zou de regering willen overwegen concretere voorwaarden te stellen zoals het niet aanmelden bij het bedrijfstakpensioenfonds van werknemers als een toerekenbare tekortkoming van de werkgever wordt aangemerkt.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe er om moet worden gegaan met evidente gevallen van boze opzet bij werkgever en werknemer, aangezien toepassing van het principe geen premie, geen recht niet is toegestaan.

HOOFDSTUK 5 DE PENSIOENUITVOERDER

De leden van de CDA-fractie vragen de regering of zij ook regels zal stellen, die het mogelijk maken om een geïnformeerde beslissing te nemen over het overstappen van het ene naar het andere pensioenfonds: komt er een standaard overzicht waarbij de oude en de nieuwe aanspraak vergeleken worden?
En is het niet mogelijk om, gebruik makend van het burger servicenummer een gekoppelde pensioenadministratie te hebben en verplichting tot deelname daaraan in de wet vast te leggen? Op die manier kan pensioeninformatie later via koppeling van bestanden gemakkelijk ingezien worden door de rechthebbenden. De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering deze bestandskoppelingen van de informatie te faciliteren door in de wet standaardisatie op dit terrein af te dwingen.
De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering aan te geven waarom bij kapitaalsovereenkomsten en bij premie-overeenkomsten niet voor te schrijven hoe een indicatie van de uitkering berekend kan worden. Welke waarde heeft een overzicht of opgave voor een burger als hij geen idee heeft van de hoogte van zijn pensioen? En hoe zal de regering voorkomen dat fondsen en/of tussenpersonen onrealistische hoge danwel lage opbrengsten voorspiegelen?
De leden van de CDA-fractie danken de regering voor de nota van wijziging waardoor de methode van communiceren minder rigide in de wet wordt vastgelegd.
Wel vragen deze leden de regering te bevestigen dat elektronische informatieverstrekking aan deelnemers (art. 45a Pensioenwet) steeds mogelijk is door te verwijzen naar een website mits deze informatie voor de deel-

nemer bereikbaar is en door hem op papier afgedrukt kan worden en mits hij altijd om een papieren versie kan vragen. Kan de regering aangeven waarom schriftelijke toestemming vereist is en waarom papier hier meer zekerheid zou bieden? Is de regering bereid goed beveiligde elektronische toestemming toe te staan?
De leden van de CDA-fractie hechten zeer aan goede medezeggenschap van ouderen bij het besturen van de fondsen. Het is niet aanvaardbaar wanneer de grote groep gepensioneerden zich achtergesteld voelt voor wat betreft hun invloed in de fondsbesturen. Tegelijkertijd zien zij dat pensioenen primair een zaak is van de sociale partners en dat die sociale partners de fondsen blijkens de behaalde resultaten ook goed bestuurd hebben. Daarom waarderen leden van de CDA-fractie het zeer dat CSO en de STAR een convenant hebben gesloten of herbevestigd waarin heldere afspraken over medezeggenschap en principes van goed pensioenfondsbestuur zijn vastgelegd. De partijen vragen om dwingende wetgeving op basis van aanbevelingen van het vernieuwde medezeggenschapsconvenant en zo nodig in 2008 ruimte om de uitkomsten van evaluaties van dit convenant ook op te nemen.
De leden van de CDA-fractie zien deze verzoeken graag gehonoreerd omdat op deze wijze van onderop een gedragen oplossing ontstaat voor goed fondsbestuur waarin gepensioneerden een goede positie krijgen.
De leden van de CDA-fractie vragen of de maximale beleggingsvrijheid per leeftijdscohort vastgelegd zal worden in bijvoorbeeld een AMVB of dat de pensioenuitvoerders hierover zelf een afweging moeten maken.

De leden van de PvdA-fractie steunen het voorstel van de regering de basisvereisten voor voorlichting en communicatie bij wet vast te leggen. Deze leden hebben er reeds op aangedrongen de jaarlijks te verstrekken informatie te beperken tot informatie over de opbouw van pensioenaanspraken en een korte omschrijving van de financiële positie van het fonds. De leden van de PvdA-fractie vragen de regering of dit uitgangspunt tevens expliciet wordt opgenomen in de betreffende AMvB. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie pleiten in navolging van de Kring van Pensioenspecialisten voor een toets op begrijpelijkheid voor pensioeninformatie. De regering stelt dat het wettelijk voorschrijven hiervan tot overregulering leidt. Deze leden vertrouwen er echter op dat de regering de Autoriteit Financiële Markten (AFM) als toezichthouder op heldere communicatie voldoende middelen en mogelijkheden geeft om een dergelijke toets op begrijpelijkheid uit te voeren.
De leden van de PvdA-fractie stelden vragen over de wijze van informeren van gewezen deelnemers en gewezen partners wijzigingen in de regeling. De regering stelt dat deelnemers geïnformeerd worden en dat gewezen deelnemers en gewezen partners 5-jaarlijks geïnformeerd worden over opbouw van aanspraken en eventuele wijzigingen. De leden van de PvdA-fractie willen er nogmaals op wijzen dat een wijziging door een gepensioneerde een groot effect kan hebben op de pensioenuitkering van de gewezen partner. Deze leden stellen nogmaals dat het van belang is dat gewezen deelnemers en gewezen partners bij iedere substantiële wijziging geïnformeerd worden.
De leden van de PvdA-fractie vinden het van groot belang dat deelnemers aan premieovereenkomsten of kapitaalovereenkomsten bij aanvang en gedurende de looptijd van de regeling een duidelijk beeld hebben van de omvang van de periodieke inkomsten na pensionering. De regering stelt voor slechts bij kapitaalovereenkomsten een indicatie van het te bereiken kapitaal verplicht te stellen. Slechts een beperkt aantal deelnemers zullen op basis van deze informatie in staat zijn de vertaling naar een periodieke uitkering bij pensionering te maken. Deelnemers zijn daardoor veelal niet in staat een keuzen te maken ten opzichte van mogelijke aanvullende pensioenregelingen. Bij premieovereenkomsten hoeven pensioen-

uitvoerders helemaal geen indicatie van het kapitaal bij pensionering of de periodieke uitkering te verstrekken. Deelnemers aan premieovereenkomsten beschikken niet over een basis waarop keuzen gemaakt moeten worden over eventueel noodzakelijke aanvullende regelingen. De leden van de PvdA-fractie blijven om deze redenen pleiten voor een indicatie van de te verwachten pensioenuitkering.
De leden van de PvdA-fractie wijzen in dit kader voorts op het belang van het organiseren van waarborgen ten aanzien van het indiceren van de periodieke pensioenuitkering bij premie- en kapitaalovereenkomsten. Wanneer de regering de indicatie niet verplicht stelt kunnen consumenten er zelf voor kiezen een schatting te laten maken van de periodieke pensioenuitkering. De AFM moet dan toezicht houden op de wijze waarop de indicatie wordt vastgesteld. De regering moet de consument beschermen tegen onjuiste of onzorgvuldige indicaties. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie vragen voorts naar de wijze waarop bij een kapitaalovereenkomst een doorsneepremie wordt gehanteerd. Voor een groot deel is er sprake van individueel geadministreerd kapitaal, maar de premie moet zowel leeftijds- als sekseneutraal zijn. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De regering stelt voor de gewezen deelnemers eens per vijf jaar te informeren. De hoge administratieve lasten worden als reden gegeven voor de keuze voor verplichte vijfjaarlijkse informatie boven jaarlijkse informatie van gewezen deelnemers. De leden van de PvdA-fractie vinden het van groot belang dat zowel deelnemers en gewezen deelnemers met regelmaat geïnformeerd worden. Dit komt de ontwikkeling van pensioenbewustzijn ten goede. Deze leden pleiten daarom voor het jaarlijks informeren van de gewezen deelnemers. De administratieve lasten hoeven hiervoor, zeker wanneer rekening gehouden wordt met de mogelijkheden tot elektronische informatieverstrekking, geen belemmering te vormen.
De leden van de PvdA-fractie wijzen nogmaals op het grote belang van het stimuleren van de ontwikkeling van het pensioenbewustzijn. De leden van de PvdA-fractie vinden het jammer dat de regering de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van het pensioenbewustzijn tot op heden volledig bij de sociale partners legt. De ontwikkeling van het pensioenbewustzijn is eveneens een verantwoordelijkheid van de regering. Deze leden vinden dat de regering het voortouw moet nemen tot het ontwikkelen van een beslismodel voor onder andere keuzen met betrekking tot waardeoverdracht. De keuze voor het al dan niet overdragen van de opgebouwde aanspraken is voor de meeste consumenten niet eenvoudig zelf te beantwoorden. Het zijn veelal complexe vraagstukken waar grote financiële belangen mee zijn gemoeid. De regering heeft een taak consumenten een handvat te bieden voor dergelijke complexe keuzen. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De regering gaat uitgebreid in op de vragen van verschillende fracties over het beperken van de beleggingsvrijheid bij premieovereenkomsten. De leden van de PvdA-fractie zijn na beantwoording van de vragen nog niet overtuigd van het nut en de noodzaak van het inperken van de beleggingsvrijheid door de pensioenuitvoerder.
Indien de regering kiest voor de mogelijkheid van het aanbieden van premieovereenkomsten met beleggingsvrijheid ligt het volgens de leden van de PvdA-fractie in de rede de Wet Financiële Dienstverlening van toepassing te verklaren op dergelijke regelingen. De regering stelt in de nota naar aanleiding van het verslag dat introductie van een dergelijke zorgplicht tot veel administratieve lasten zal leiden. Tevens meent de regering dat met een dergelijke zorgplicht de totaliteit van de werknemers onvoldoende wordt beschermd. De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat deelnemers aan premieovereenkomsten met beleggingsvrijheid beter beschermd worden door advies op maat op basis van het «ken uw klant» principe, het aanbieden van een standaardpakket

verplichte advisering bij afwijking van het standaardpakket dan op de door de regering voorgestelde beperking van de beleggingsmix. Deze leden stellen dat de hoge administratieve lasten van de dergelijke zorgplicht voor de uitvoerder in deze geen geëigend argument is. Uitvoerders kunnen immers zelf de keuze maken voor het al dan niet aanbieden of uitvoeren van premieovereenkomst met beleggingsvrijheid. Tevens wijzen de leden van de PvdA-fractie dat de bescherming van deelnemers aan dergelijke regelingen, ongeacht administratieve lasten, prioriteit moet hebben. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie vinden dat de regering moet kiezen of delen: óf ruimte bieden voor beleggingsvrije regelingen beschermd door de WFD óf concluderen dat beleggingsvrijheid bij pensioenregelingen te veel risico oplevert en dergelijke regelingen verbieden. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie concluderen dat het CSO en de STAR overeenstemming hebben bereikt over het convenant medezeggenschap. Deze leden steunen de inzet van de CSO en de STAR maar voegen daar aan toe aan dat zij de ontwikkeling van de medezeggenschap van gepensioneerden scherp zullen volgen. Deze leden menen dat de wens van gepensioneerden voor meer zeggenschap binnen de pensioenfondsen gerechtvaardigd is. De leden van de PvdA-fractie zijn blij dat de regering teruggekomen is op haar weigering om de zeggenschap van pensioengerechtigde in de wet beter te regelen. De regering was in eerste instantie niet bereid de meerderheid van de fracties te volgen om de medezeggenschap van pensioengerechtigde te verbeteren. Gelukkig is de regering hier op terug gekomen en wordt nu het medezeggenschapsconvenant wel in de wet verankerd. Wel willen de leden van de PvdA-fractie opmerken dat ze de kritiek van de CSO delen op de manier waarop de regering stelt dat ouderen in tegenstelling tot andere organisaties alleen voor de eigen belangen zou willen opkomen. Waar baseert de regering deze boude stelling op, willen de leden van de PvdA-fractie weten.
De leden van de PvdA-fractie wijzen er op dat er zich verschillende ontwikkelingen aftekenen die de noodzaak van goede medezeggenschap van gepensioneerden duidelijk zichtbaar maken.
Deze leden wijzen op de voorstellen tot het maken van een knip tussen werkenden en niet – werkenden. (Financieel Dagblad, 2 juni 2006) De laatste krijgen waardevaste zekerheid, de werkenden krijgen welvaartsvaste maar met beperktere zekerheid. Vanuit het perspectief van pensioengerechtigde en deelnemers zijn dit soort keuzes te billijken. Maar zo'n knip heeft wel gevolgen voor de toename van de verschillen van belangen tussen de verschillende groepen betrokkenen. Moet dit geen gevolgen hebben voor de organisatie van de medezeggenschap van gepensioneerden als dit op grote schaal wordt doorgevoerd? Deelt de regering de mening van deze leden dat bij het vormgeven en vastleggen van de medezeggenschap van bij pensioenfondsen en bij verzekerde regelingen met genoemde ontwikkeling rekening gehouden moet worden? Hetzelfde geldt voor de introductie van CDC-regelingen. De mogelijkheid op korten van rechten komt dan nadrukkelijker in beeld. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie wijzen er voorts op dat wijzigingen van het toeslagbeleid door het fondsbestuur eveneens grote gevolgen kan hebben voor de inkomenspositie van gepensioneerden. De regering geeft aan dat het maken van afspraken over het korten van pensioenaanspraken en pensioenrechten in eerste instantie een verantwoordelijkheid zijn van de sociale partners. Indien afspraken hierover ontbreken dienen de sociale partners zich te richten op een evenwichtige belangenbehartiging. Kan de regering aangeven op welke wijze het convenant in een situatie als deze de medezeggenschap van gepensioneerden garandeert? Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.

De leden willen de positie van deelnemers en pensioengerechtigde verstevigen. De leden van de PvdA-fractie hechten veel waarden aan deelnemersraden en verantwoordingsorganen. De leden van de PvdA-fractie vragen een beschouwing van de regering over waar in haar opinie de medezeggenschap het beste verankerd kan worden in een stevige positie van deelnemersraden of in bestuursdeelname van pensioengerechtigde?
De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat via deelnemersraden en verantwoordingsorganen een grotere groep deelnemers en pensioengerechtigde medezeggenschap krijgt. Tegen die achtergrond vinden de leden van de PvdA-fractie het van groot belang dat de deelnemersraad voldoende bevoegdheden heeft om tegenwicht te kunnen bieden aan het fondsbestuur. Deze leden willen dan ook vasthouden aan de introductie van instemmingsrecht voor deelnemersraden.
De leden van de PvdA-fractie vragen de regering wat de reden is voor het ontbreken van een klacht- of beroepsrecht voor groepen leden van deelnemersraden. Bestaat een dergelijk recht wel onder vigerende regelgeving? Zo ja, wat is dan de reden voor het afschaffen van het klacht- of beroepsrecht? Kan de regering aangeven of dit recht in het verleden een negatieve invloed heeft gehad op de evenwichtigheid van het fondsbestuur?
De leden van de PvdA-fractie wijzen nogmaals op de principes van goed bestuur die bij nota van wijziging aan de PW zijn toegevoegd. De vraag van deze leden over de het niet in de wet opnemen van al de principes van goed fondsbestuur is door regering in de nota n.a.v. het verslag niet beantwoord. Deze leden vragen nogmaals waarom in het wetsartikel alleen de principes verantwoording en intern toezicht zijn opgenomen en niet alle principes voor goed fondsbestuur (dus ook zorgvuldig bestuur, deskundigheid en communicatie) zijn opgenomen.
Op de vraag van de leden van de PvdA-fractie of leden van een verantwoordingsorgaan niet dezelfde bescherming moeten krijgen als leden van een OR stelt de regering dat het wenselijk is dat leden van een deelnemersraad dezelfde bescherming genieten. Deze leden vinden het van groot belang dat zowel leden van deelnemersraden als leden van verantwoordingsorganen wettelijke bescherming genieten. Voor leden van een verantwoordingsorgaan is dat op het moment niet te realiseren omdat het verantwoordingsorgaan nog geen wettelijk basis kent.
De leden van de PvdA-fractie vragen of leden van deelnemersraden op dit moment wel deze bescherming genieten. Zo nee, waarom wordt dit niet binnen dit wetsvoorstel geregeld? Deze leden vragen wanneer van verantwoordingsorganen van een wettelijke basis worden voorzien. Tevens vragen zij de regering tegelijkertijd met het vaststellen van de wettelijke basis van verantwoordingsorganen de wettelijke bescherming van leden willen vaststellen. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie concluderen dat het recht op zeggenschap bij verzekerde regelingen bij wet is vastgelegd. Deze zeggenschap geldt voor verenigingen van (gewezen) deelnemers en niet voor individuele leden. De leden van de PvdA-fractie wijzen op het feit dat enige vorm van stimulering of facilitaire ondersteuning van belang is om de zeggenschap door dergelijke verenigingen vorm te geven. Om die reden vragen deze leden welke mogelijkheden er zijn voor het verlenen van een tijdelijke subsidie aan vakbonden en ouderenbonden voor het opzetten van een stimuleringsregeling voor verenigingen bij verzekerde regelingen. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie zouden willen pleiten voor het verplicht stellen van een deelnemersvereniging bij verzekerde regelingen met meer dan 250 deelnemers. Op die manier wordt de zeggenschap bij verzekerde regelingen versterkt en wordt rekening gehouden met de uitvoeringsproblemen bij te kleine regelingen. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.

Een aanvullende reden om ook de medezeggenschap van deelnemers en pensioengerechtigden bij verzekerde regelingen goed te regelen is dat het anders een prikkel zou kunnen zijn om over te stappen van pensioenfondsen naar verzekerde regelingen. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.

De leden van de VVD-fractie constateren dat de Wet Financiële Dienstverlening (WFD) niet van toepassing wordt verklaard op de verhouding tussen de pensioenuitvoerder en de aanspraakof pensioengerechtigde. Geldt dit voor alle pensioenverzekeringen, ongeacht of dit collectief of individueel is? Is pensioen (dus) geen complex product in de zin van de WFD? Betekent dit dat de tussenpersoon wel aan de WFD moet voldoen bij advisering over pensioenverzekeringen? Wordt als de WFD is opgegaan in de Wet Financieel Toezicht (WFT) artikel 5a zodanig aangepast dat de gehele WFT niet van toepassing is op de verhouding tussen pensioenuitvoerder en aanspraak- of pensioengerechtigde, of gaat dit alleen gelden voor het gedeelte dat nu is opgenomen in de WFD?

De leden van de VVD-fractie constateren dat de PW een zorgplicht heeft geformuleerd die erop neerkomt dat bij pensioenregelingen met beleggingsvrijheid van de deelnemers de uitvoerders verplicht zijn te zorgen dat de pensioengelden niet te risicovol worden belegd. Daarbij is expliciet aangegeven dat de uitvoerders grenzen moeten gaan stellen ten aanzien van de spreiding van de beleggingen in relatie tot de duur van de periode tot de pensioendatum, met als doel dat de beleggingsrisico kleiner wordt naarmate de pensioendatum nadert. De uitvoerders dienen die grenzen dan ook af te dwingen door in de beleggingen in te grijpen. Dit leidt evenwel tot beperking van beleggingsvrijheid van de deelnemer, terwijl nu juist de aard van de regeling beleggingsvrijheid vooropstelt. Die vrijheid kan juist gewenst zijn in de situatie van tegenvallende beleggingsresultaten. Verplichte omzetting van aandelen naar bijvoorbeeld obligaties zal dan juist negatief werken (immers het koersverlies kan niet meer worden goedgemaakt).

Gegeven het feit dat bij pensioenregelingen met beleggingsvrijheid van deelnemers nu juist die beleggingsvrijheid beoogd wordt, kan de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de pensioenregeling niet beter neerleggen bij de uitvoerder en de deelnemer gezamenlijk vragen de leden van de VVD-fractie. In dat geval adviseert en waarschuwt de uitvoerder met betrekking tot de spreiding van de beleggingsportefeuille maar de deelnemer zelf is eindverantwoordelijk voor de spreiding ervan.

De regering stelt dat voorkomen moet worden dat het geven van een indicatie van de te verwachten uitkering bij kapitaal- en premieovereenkomsten teveel de indruk zou wekken van een overeengekomen uitkering. De leden van de D66-fractie zijn het er op zichzelf mee eens dat geen onjuiste indruk gewekt moet worden. Desalniettemin verzoeken zij de regering te reageren op de stelling van de Consumentenbond dat ook het te bereiken pensioen in de uitkeringsovereenkomst slechts een indicatie is, en dat als de overheid geen regels voorschrijft voor wat betreft de parameters, er door partijen misbruik van kan worden gemaakt.
De leden van de D66-fractie hebben met verontwaardiging kennis genomen van manier waarop de regering zich uitspreekt over een wettelijk recht op bestuursparticipatie. Naar de mening van de leden van de D66-fractie is het onbegrijpelijk dat de regering een dergelijke huiver voor de toekenning van gelijke rechten aan pensioengerechtigden heeft.
De leden van de D66-fractie vinden het onvoldoende om de strekking van het tweede medezeggenschapsconvenant in de Pensioenwet op te nemen. Dat geldt met name, omdat in dit convenant de pensioengerechtigden van de bedrijfstakpensioenfondsen geen recht op bestuurs-

deelname verkrijgen. Dat is ernstig omdat ± 80% van de pensioengerechtigden onder een bedrijfstakpensioenfonds valt. Het roept tevens het bezwaar op dat de rechtspositie van pensioengerechtigden in verschillende fondsen ongelijk zal zijn. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.
De leden van de D66-fractie hebben ten principale bezwaar tegen de uitbreiding van de uitleg van de motie-Schimmel tot een verbod van instemmingsrechten tot interne organen van het pensioenfonds. Dit geldt in het bijzonder voor de deelnemersraden, die nu al instemmingsrechten hebben. Op die manier is sprake van een stap achteruit in de medezeggenschap. Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet.

De leden van de fractie van de ChristenUnie waarderen de flexibelere opstelling van de regering met betrekking tot de informatieverstrekking. Deze leden zijn er echter nog niet van overtuigd dat de voorgestelde versoepeling afdoende is. Wat betreft de leden van de ChristenUnie-fractie is de ontwikkeling van een «web based informatiesysteem» voor de mensen die daar belangstelling voor hebben wenselijk. De regering geeft aan, in reactie op een verwijzing van de PvdA-fractie naar het Zweedse model, dat een dergelijk systeem ook in Nederland technisch mogelijk zou zijn. Kan hieruit geconcludeerd worden dat de regering geen problemen verwacht bij het opzetten van een dergelijk systeem onder het regime van het nu voorliggende wetsvoorstel, zo vragen de leden van de fractie van de ChristenUnie.

HOOFDSTUK 6 FINANCIEEL TOETSINGSKADER VOOR PENSIOENFONDSEN

De regering verdedigt nadrukkelijk de éénjaarsherstelttermijn wanneer een fonds onder de 105% dekkingsgraad komt. De regering stelt dat maatwerk mogelijk is wanneer een fonds daadwerkelijk onder de 105% komt, maar beargumenteerd kan aantonen dat een langere herstelttermijn dan 1 jaar nodig is en dat die langere herstelttermijn ook tot succes leidt. De leden van de CDA-fractie veronderstellen dat de regering op deze wijze wil voorkomen dat fondsen door een te risicovol beleid in de problemen komen en moeilijk uit de onderdekking komen. Zij hebben veel sympathie voor het voorstel van de Stichting van de arbeid om onder voorwaarden de maximumherstelttermijn op drie jaar te stellen. De voorwaarde is dat het herstelplan goedgekeurd moet zijn door de toezichthouder DNB en dat DNB ook de mogelijkheid heeft een kortere herstelttermijn bijvoorbeeld van één jaar te eisen wanneer het beleid van een fonds daar aanleiding toe geeft. Extra veiligheidsnormen door bijvoorbeeld verhoging van de vereiste dekkingsgraden vanwege de drie jaar herstelttermijn lijken dan ook niet nodig want DNB kan op grond van het beleid van het fonds ingrijpen en een éénjaarsherstelttermijn eisen. De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering de éénjaarsherstelttermijn bij een dekking onder de 105% op drie jaar te brengen onder voorwaarde dat de toezichthouder indien het beleid van een fonds dat naar het oordeel van de toezichthouder noodzakelijk maakt een kortere herstelttermijn kan eisen.
De leden van de CDA-fractie kunnen begrip opbrengen voor het feit dat niet alle details van het financieel toezicht worden vastgelegd in de wet. Wel vragen zij van de regering de verzekering dat parameters ofwel in de wet ofwel in een AMVB met voorhang vastgelegd worden en onder geen beding in een ministeriele regeling terecht komen. De leden van de CDA-fractie vragen zich af of voor één set parameters gekozen moet worden voor zowel herstelplannen, continuïteitsanalyse, intern risicomodel als VPV en kostendekkende premie (verwachte indexatie). Deze leden kunnen zich voorstellen dat voor herstelplannen meer prudentie geëist zal worden dan voor continuïteitsanalyse en intern risicomodel.

Voor de laatste twee moeten de parameters ook realistisch en aansluitend bij bestaand beleid van fondsen zijn wanneer dat beleid tot nu toe bewezen heeft tot goede en betrouwbare resultaten te leiden. De leden van de CDA-fractie zijn voor prudente, realistische parameters. Te weinig prudentie leidt tot te grote risico's, teveel prudentie tot onnodig oversparen. Extra prudentie in het verwacht rendement leidt tot druk op de premie en of individueel bijsparen. Pensioenfondsen onderbouwen en valideren zelf regelmatig hun intern risicomodel. Volgens de leden van de CDA-fractie kunnen de 3/5/8/regel hier onnodig beperkend worden.
De leden van de CDA-fractie wensen een duidelijke onderbouwing van de parameters in relatie tot de doelen waarvoor zij dienen. na een goede discussie met de Kamer kunnen deze leden zich voorstellen dat de parameters opgenomen worden in de Algemene maatregel van Bestuur FTK. Zij kunnen zich niet voorstellen dat parameters terecht zouden komen in lagere regelgeving dan het FTK, ook niet de parameters voor het vaststellen van de maximum premium en de continuïteitsanalyse.
Zal de regering een overgangstermijn in acht nemen voor onvoorwaardelijke toeslagen, die bij de ingang van de nieuwe pensioenwet niet zijn afgefinancierd?

De leden van de PvdA-fractie stelden vragen over de 1-jaarshersteltermijn. De leden van de PvdA-fractie delen de opvatting van de regering dat deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden geen belang hebben bij een situatie van onderdekking. Daar is iedereen het over eens. Maar deze groepen hebben ook geen belang bij te risicomijdend beleggen van hun pensioengelden. De regering stelt dat er veel ruimte zal zijn voor maatwerk. De regering vindt een beroep op uitstel gerechtvaardigd wanneer de DNB op basis van de continuïteitsanalyse en het korte termijn herstelplan concludeert dat het fonds zich maximaal inspant en er zicht is op herstel. Wat zijn de criteria om te concluderen dat er zicht is op herstel? De leden van de PvdA-fractie vinden dat de criteria in artikel 17 van de Algemene maatregel van Bestuur erg algemeen zijn geformuleerd. Als het kortetermijnherstelplan goed is kan de DNB besluiten om langere herstelperiode goed te vinden. Waarom is deze passage niet in de wet opgenomen en worden er in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) de criteria verder uitgewerkt. De leden van de PvdA-fractie vinden de argumentatie van de regering dat deze criteria in een AMvB moeten worden vastgelegd omdat ze anders niet snel kunnen worden aangepast weinig overtuigend tegenover de invulling die aan artikel 17 in de AMvB gegeven is. Maakt het mogelijk procyclisch effect van een 1-jaarstermijn onderdeel uit van deze overweging? Zijn er naast de continuïteitsanalyse, het korte termijnplan van het fonds en het zicht opherstel aanvullende criteria met betrekking tot het betreffende fonds? Hanteert de DNB profielen op basis van bijvoorbeeld stabiliteit in het verleden, kwaliteit van het fondsbestuur, populatie (leeftijdsopbouw) van het fonds, economische positie van het bedrijf of de bedrijfstak, risico beleggingsmix op basis waarvan besloten wordt om wel of niet in aanmerking te komen voor maatwerk? Graag zien zij een reactie tegemoet. Heeft de regering overwogen om de korte termijn herstelperiode te verlengen naar 3 jaar en op basis van bovengenoemde criteria individuele fondsen de plicht te geven om te werken met een kortere herstelperiode?
De leden van de PvdA-fractie vragen of het toezichtkader niet teveel nadruk legt op nominale zekerheid. Dit doet zich door bij dekkingsgraden uit te gaan van de nominale toezegging. De kostendekkende premie en de continuïteitsanalyse moeten volgens de leden van de PvdA-fractie de koers van een fonds bepalen. De dekkingsgraad is een randvoorwaarde voor wanneer ingegrepen moet worden. Door zoveel nadruk op deze dekkingsgraden te leggen wordt in de ogen van de leden van de PvdA-fractie wel erg veel nadruk gelegd op een nominaal zeker pensioen. Een pensioen dat slechts nominale uitkering heeft is een slecht pensioen.

Immers, een pensioen dat niet mee groeit met de inflatie verliest in 20 jaar tijd het pensioen 50% van zijn koopkracht. Het ongewenste resultaat van die aanpak kan zijn dat hierdoor het accent verlegd wordt naar pensioenregelingen met een slechtere kwaliteit. Bovendien is een dekkingsgraad van 130% te laag als de inflatie hoog is. Kortom als het toezicht zich te veel richt op dekkingsgraden dan wordt het risico gelopen dat fondsbesturen zich teveel richten op de dekking van de nominale aanspraken in plaats van op de kostendekkende premie en de continuïteitsanalyse. Deelt de regering de mening van de leden van de PvdA-fractie dat de kostendekkende premie en de continuïteitsanalyse vele malen belangrijker zijn om te komen tot een waardevast pensioen? Graag zien zij een reactie van de regering tegemoet. Tevens willen de leden van de PvdA-fractie weten hoe er met buffers moet worden omgegaan bij een gesloten fonds.
Klopt het dat in het Verenigd Koninkrijk sprake is van een verplichting om indexatie mee te financieren bij het vaststellen van de premie? Wat zijn de voor en nadelen om dat ook in Nederland in te voeren?
De leden hebben nog niet de gelegenheid gehad om de FTK-AMvB gedetailleerd te bestuderen. Ook vanuit het veld bereikt ons het signaal (onder andere STAR) dat ze deze AMvB nog grondig moeten bestuderen. De leden van de PvdA-fractie willen de signalen vanuit het veld meenemen en komen eventueel in een later stadium tijdens het wetgevingsoverleg dan wel een aanvullende schriftelijke ronde terug met aanvullende vragen over dit onderwerp.
De regering heeft in de nota naar aanleiding van het verslag. op pagina 87 op vragen van de leden van de PvdA-fractie gezegd dat ze nog nader studeert en overlegt over de mogelijkheid van een indexatielabel. Wat is de stand van zaken? En op welke manier krijgt het een plek in de Pensioenwet dan wel in de onderliggende AMvB's? Overigens zijn de leden van de PvdA-fractie het niet met de regering eens dat zo'n label alleen van belang is bij waardeoverdracht. Ook bij de keuze van een baan zal niet alleen de grote van de lease-auto maar ook de kwaliteit van de pensioenregeling een rol kunnen spelen bij het wel of niet accepteren van een baan. Immers pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde. Tegen die achtergrond vinden de leden van de PvdA-fractie zo'n label belangrijk. Graag zien zij een reactie van de kant van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie willen dat het opstellen van een langetermijn-herstelplan overbodig is als uit de continuïteitsanalyse blijkt dat het reguliere beleid van een fonds tijdig tot herstel leidt. De regering wijst dit af omdat fondsen deze administratieve last kunnen voorkomen als ze voldoende buffer aanhouden. Deze leden vinden dit een zwak argument. Zij vragen alsnog inhoudelijk in te gaan op dit verzoek van de leden van de PvdA-fractie.
De leden van de PvdA-fractie ondersteunen het voorstel van regering een beperking ten aanzien van het terugstorten van premies of het toepassen van premiekortingen bij wet vast te leggen. Deze leden vragen waarom deze beperking niet uitgebreid is met de bepaling dat voordat er overgegaan wordt op terugstorting of premiekorting kortingen op indexatie in de afgelopen tien jaar, zover mogelijk, ingehaald moeten worden. Deze leden vinden het van groot belang dat de bescherming van de belangen van al de betrokken – (gewezen) deelnemers en gepensioneerden – bij wet gewaarborgd worden. De leden van de PvdA-fractie vinden dat regering en niet de sociale partners deze rechten moet waarborgen. Graag zien zij een reactie van de kant van de regering tegemoet.
De leden van de PvdA-fractie merken op dat op dit moment bij internationale waardeoverdracht de DNB toetst of een buitenlandse pensioenregeling voldoet aan de Nederlandse regels voor afkoop. De regering stelt voor de verantwoordelijkheid voor deze verplichte toets bij pensioenfondsen te leggen. De leden van de PvdA-fractie vragen wat de reden is van het huidige systeem af te stappen. Deze leden vragen voorts een

reactie op de constatering van de VB dat deze wijziging leidt tot knelpunten in de uitvoering.

De leden van de VVD-fractie constateren dat uitgebreid wordt ingegaan op premiedemping en premiekorting. Onduidelijk blijft wat de voorwaarden voor premiedemping zijn. Is het geoorloofd in situatie van reservetekort of zelfs dekkingstekort premiedemping toe te passen?
Is het toegestaan in geval van het groter zijn van de uitkeringen dan de premie (bij een zogenaamd rijp fonds) om een buffer vrijval over de lopende pensioenuitkeringen in mindering te brengen op de solvabiliteitsopslag op de kostendekkende premie? Is dit ook toegestaan in geval van een reserve- of zelfs dekkingstekort?
Voor een volledige indexatieambitie in het kader van de vaststelling van de premiekortingsgrens bij een gemiddeld fonds een voorziening van 50% van de onvoorwaardelijke verplichting nodig is. Is dit niet hoog aangezien de meeste pensioenfondsen in Nederland een waardevast, oftewel gekoppeld aan de prijsinflatie, pensioen kennen vragen de leden van de VVD-fractie.
Ondanks de kritiek lijkt de regering niet genegen de maximale herstelttermijn bij onderdekking op te rekken. Een gedegen onderbouwing van de keuze voor één jaar ontbreekt echter. Toch vragen de leden van de VVD-fractie nogmaals de aandacht voor een langere herstelttermijn van minimaal drie jaar. Een dergelijk termijn biedt pensioenfondsen de kans een beleid te voeren dat een goede balans biedt tussen het veiligstellen van de dekkingsgraad en het voorkomen van macro-economische schade. Zo zal het veiligstellen van een buffer van ca. 30% beter mogelijk zijn, zal de premiestijging over meerdere jaren uitgesmeerd kunnen worden en zal het minder snel noodzakelijk zijn te korten op pensioenaanspraken. Een verlenging van de termijn is er dus vooral op gericht om een realistische inzet van sturingsmiddelen mogelijk te maken, mocht een fonds onverhoopt in een situatie van onderdekking terechtkomen. Op dit vlak creëert de PW nu een onmogelijke en onrealistische situatie. Is de regering bereid zich nadermaal te beraden over oprekking van deze herstelttermijn naar 3 jaar?
Voorstel van de regering is om één set parameters voor telkens drie jaar vast te leggen in een ministeriële regeling. Voor de doorrekening van een herstelplan, continuïteitsanalyse, demping van de kostendekkende premie en de solvabiliteit. De betekenis van parameters moet niet worden onderschat want zij bepalen in zeer grote mate het beleid van pensioenfondsen. Is de regering van mening dat één set van parameters voor alle genoemde elementen even optimaal functioneert?
Een wijziging van de parameters kan leiden tot een verplichte aanpassing van het pensioenfonds van het ingerekende rendement in de premie. Hoe verhoudt dit zich tot het standpunt dat het verwachte fondsrendement voor een lange termijn moet gelden?
Is de regering voornemens het vaststellen van de parameters in nauw overleg met het pensioenveld te laten geschieden?

HOOFDSTUK 7 DE RELATIE TUSSEN PENSIOENUITVOERDER EN DEELNEMERS, GEWEZEN DEELNEMERS EN PENSIOENGERECHTIGDEN

De leden van de CDA-fractie verzoeken nogmaals de regering aan te geven welke wettelijke grenzen er zijn aan wachttijden en drempeltijden. Overweegt de regering deze wacht-en drempeltijden aan een maximum te binden of zelfs helemaal te verbieden?
De leden van de CDA-fractie achten wacht- en drempeltijden zeker in combinatie met dekking op risicobasis buitengewoon ongewenst.

De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering limitatief aan te geven onder welke omstandigheden een medische keuring nog wel is toegestaan op individueel niveau.
Wanneer en waarom is het gerechtvaardigd om een deelnemer een dekking te ontzeggen, wanneer hij dezelfde dekking al bij een ander pensioenfonds bezat?
De regering ziet geen aanleiding de problematiek over pensioen van vrouwen die voor 1981 zijn gescheiden te koppelen aan de behandeling van de pensioenwet. De leden van de CDA-fractie willen er op wijzen dat de in de motie Mosterd genoemde problematiek al lange tijd in discussie is en snelle afhandeling behoeft. Het gaat om een breed gedragen wens van de Kamer. Om die reden verzoeken de leden van de CDA-fractie nogmaals de oplossing van deze problematiek zoveel mogelijk gelijk te laten lopen met de behandeling van de pensioenwet. Het komt de leden van de CDA-fractie zeker niet als een onmogelijkheid voor om aan dit verzoek te voldoen. De regering zegt in de brief van 23 juni 2006 te verwachten in oktober 2006 de Kamer te kunnen informeren over de uitkomsten van het gevraagde onderzoek en de reactie van de regering daarop. De leden van de CDA-fractie wensen uiterlijk 21 september 2006 bij de behandeling van de Pensioenwet duidelijkheid van de regering betreffende een regeling voor deze groep.

De leden van de PvdA-fractie zijn blij dat de regering bereid is geweest tegemoet te komen aan enkele voorstellen van de fractie ten behoeve van het verbeteren van de positie van nabestaanden. Toch hebben de leden van de PvdA-fractie een amendement in voorbereiding omdat op een aantal onderdelen de regering onvoldoende tegemoet komt aan de problemen die zich voordoen bij het nabestaande pensioen. De leden van de PvdA-fractie pleiten voor het wettelijk vastleggen van twee momenten waarop een deel van het ouderdomspensioen ingeruild kan worden voor nabestaandenpensioen. Volgens deze leden moet dit niet alleen mogelijk zijn bij de pensioendatum maar tevens bij het beëindigen van het arbeidscontract. Bij een nabestaandenpensioen op risico basis vervalt immers eveneens bij het beëindigen van het arbeidscontract de aanspraak op een nabestaandenpensioen.
De leden van de PvdA-fractie wijzen voorts nogmaals op het belang van het wettelijk vastleggen van maximum van 70% van het resterende ouderdomspensioen bij de uitruil van nabestaanden- in ouderdomspensioen. Deze leden willen enerzijds calculerend gedrag van deelnemers voorkomen. Anderzijds waarborgt het maximum een nabestaandenpensioen op het algemeen aanvaardbaar niveau van 70% van het ouderdomspensioen.
De leden van de PvdA-fractie pleiten daarnaast voor het opnemen van enkele bepalingen ten behoeve van de informatievoorziening over de opbouw en aard van het nabestaandenpensioen. De opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen evenals de consequenties van het nabestaandenpensioen op risicobasis moeten jaarlijks op het pensioenoverzicht gemeld worden.
De leden van de PvdA-fractie stellen tevens voor de keuze voor het inruilen van een deel van het ouderdomspensioen voor nabestaandenpensioen bij het beëindigen van het arbeidscontract als standaardkeuze aan te bieden. Op dit moment zijn veel Nederlanders zich niet bewust van de risico's bij het nabestaandenpensioen op risicobasis. Velen beseffen niet dat er geen aanspraak op nabestaandenpensioen bestaat op het moment dat de partner het arbeidscontract beëindigt. Om die reden moeten keuzemogelijkheden voor uitruil of het handhaven van de risicobasis bij beëindiging van het arbeidscontract zo worden ingevuld dat bij het uitblijven van een keuze voor één van de mogelijkheden een deel van het ouderdomspensioen wordt omgezet in nabestaandenpensioen. Graag zien de leden van de PvdA-fractie een reactie van de regering tegemoet.

De leden van de PvdA-fractie zouden graag zien dat de voorstellen van deze leden overneemt om de positie van nabestaanden binnen de Pensioenwet te verbeteren. Indien de regering deze voorstellen niet overneemt zullen deze leden een amendement indienen ter verbetering van de positie van nabestaanden in de Pensioenwet.
De leden van de PvdA-fractie vragen verder wat de gevolgen zijn voor de gewezen partner bij overlijden van de ex-partner. Heeft de gewezen partner altijd recht op bijzonder nabestaandenpensioen wanneer de ex-partner met een nabestaandenpensioen op risicobasis voor het beëindigen van het arbeidscontract overlijdt? Heeft de gewezen partner dit recht eveneens wanneer bij scheiding de pensioenen verevend zijn? Voorts vragen deze leden of de gewezen partner eveneens recht heeft op bijzonder nabestaandenpensioen wanneer de ex-partner opnieuw gehuwd is. Op welke wijze worden de aanspraken op nabestaandenpensioen en het bijzonder nabestaandenpensioen aan partner en de gewezen partner bij overlijden van degene die het pensioen opbouwde toegewezen? Graag zien de leden van de PvdA-fractie van de regering tegemoet.

HOOFDSTUK 8 TOEZICHT

De leden van de CDA-fractie blijven moeite houden met toezicht door DNB en door AFM. In theorie hoeft dat niet tot doublures te leiden toont de regering aan in de nota naar aanleiding van het verslag. De regering kan echter op geen enkele wijze garanderen dat deze constructie toch niet leidt tot onnodige doublures en ook tot extra bureaucratie. De leden van de CDA-fractie geven de regering nadrukkelijk in overweging DNB als enige toezichthouder aan te wijzen. In aanvang moet men zo nodig dan maar bij externen de kennis halen die volgens de regering juist bij AFM zit.

De leden van PvdA-fractie vinden de argumentatie van de regering om vast te houden aan twee toezichthouders overtuigend. Om ons pensioenstelsel overeind te houden is het van levensbelang dat de communicatie met de deelnemers van hoge kwaliteit is.
Wel stellen deze leden de eis dat het voor diegene op wie toezicht gehouden wordt niet merkbaar is dat er twee verschillende instanties toezicht houden.
De leden van de PvdA-fractie vragen voorts op welke wijze de kosten voor het toezicht doorbekend worden aan de onder toezicht gestelden. Op dit moment dragen banken een deel bij aan het toezicht door de DNB. Financiële dienstverleners bekostigen een groot deel van de toezichtkosten door de AFM. Gelden vergelijkbare richtlijnen voor het doorbereken van het gedragstoezicht door de AFM en het prudentieel toezicht door de DNB voor pensioenuitvoerders? Wordt er in dit geval een onderscheid gemaakt tussen toezichtkosten voor pensioenfondsen en de kosten voor verzekeraars? Graag zien deze leden een reactie van de regering tegemoet.

De leden van de VVD-fractie constateren dat de PW straks de AFM het gedragstoezicht geeft op de pensioenuitvoerders. DNB heeft naast het prudentieel toezicht het materieel toezicht. Gedragstoezicht van de AFM kan het materieel toezicht van DNB raken en overlappen. Gedacht kan worden aan het toepassen van de indexatiematrix. DNB toetst of de toeslagverlening overeenkomstig de indexatiematrix verloopt, waaronder de communicatie erover, en AFM toetst of de toeslagverlening regeling op dat punt op juiste wijze aan de betrokkenen wordt gecommuniceerd. De pensioenkoepels hebben grote vrees dat het toekennen van gedragstoezicht aan AFM leidt tot dubbel toezicht, hetgeen leidt tot inefficiëntie en onduidelijkheden (als AFM en DNB ieder een eigen mening hebben) en tot kostenverhogingen.

Kan de regering de Tweede Kamer de garantie geven dat bedoeld dubbel toezicht niet zal voorkomen? Kan de regering de garantie geven dat er geen overlap in de informatievraag van de AFM en de DNB zit? Hoe wordt het voorkomen van de overlap in de praktijk vormgegeven? Wat heeft de regering concreet afgesproken met de AFM en de DNB? Ligt nu exact vast wie wat doet? De leden van de VVD-fractie willen deze regeling ontvangen. Als de regering de garanties niet kan geven, is het dan een gegeven dat de pensioenfondsen de extra regelgeving en de daarbij behorende financiële lasten moeten dragen?
Als de regering die garantie wel geeft, is het dan niet raadzaam om af te spreken dat binnen bijvoorbeeld 2 jaar na invoering van de PW het gedragstoezicht met de pensioenkoepels wordt geëvalueerd?

De regering geeft aan dat DNB deskundigheid en ervaring op het gebied van gedragstoezicht dient op te bouwen (ervaring die wel aanwezig is bij AFM) wanneer er wordt besloten ook dit toezicht aan DNB toe te kennen. Zijn er naast dit argument nog andere redenen waarom de regering toezicht door twee instanties wenselijk acht vragen de leden van de fractie van de ChristenUnie.
Het samenvoegen van de twee toezichthouder heeft een kosten verlagende en een kosten verhogende component, hoe valt de weging van deze twee componenten uit, zo vragen de leden van de fractie van de ChristenUnie. In hoeverre is het mogelijk kennis/deskundigheid binnen de AFM op het gebied van gedragtoezicht over te brengen naar DNB?

HOOFDSTUK 9 ADMINISTRATIEVE LASTEN

De leden van de CDA-fractie zien graag een raming van de administratieve lasten ten gevolge van de invoeringswet, de AMVB's en de ministeriele regelingen, die nu allemaal bekend zijn bij de Kamer. Kan de regering deze raming voor de behandeling van de wet aan de Kamer doen toekomen?

HOOFDSTUK 10 ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1. Definities

De leden van de CDA-fractie danken de regering voor de toelichting dat de termen pensioen en pensioenuitvoerder voldoende zijn vastgelegd in de Pensioenwet. Desalniettemin verzoeken zij aan te geven waarom het bezwaarlijk is de begrippen «pensioen» en «pensioenuitvoerder» als afzonderlijke termen te definiëren? Kan de regering voorts het begrip pensioenregeling, omschreven als «een pensioenregeling op grond van een pensioenovereenkomst», verduidelijken?
Verder merken de leden van de CDA-fractie op dat en middelloonregeling met na-indexatie – meestal met de loonontwikkeling in de bedrijfstak – in de praktijk voorkomt als alternatief voor de eindloonregeling. Nu doet zich de incongruentie voor dat de verhoging van een middelloonregeling met een onvoorwaardelijke indexatie op voorhand moet worden verzekerd omdat de indexatie een toeslag is, terwijl de verhoging in een eindloonregeling eerst gefinancierd wordt op het tijdstip van de verhoging. Waarom wordt deze na-indexatie niet als toeslag wordt aangemerkt? En welke gevolgen heeft dit voor bestaande contracten op basis van geïndexeerd middelloon?

De leden van de VVD-fractie menen dat het begrip «toeslag» in de Pensioenwet niet helder is. Wordt onder het begrip «toeslag» in de Pensioenwet ook verstaan de tijdens de arbeidsrelatie tussen werkgever

en werknemers overeengekomen eenmalige of periodieke uitkering op de pensioenuitspraak?

Artikel 9 Karakter pensioenovereenkomst

De leden van de CDA-fractie constateren dat met name bij universal life verzekeringen, mengvormen voorkomen wat betreft karakter van de pensioenovereenkomst. Het ouderdomspensioen is dan aan te merken als premieovereenkomst, waarbij het nabestaandenpensioen bij vooroverlijden verzekerd is als een uitkeringsovereenkomst. In de MvT paragraaf 3.3.1 (blz 32 en 33) staat de mogelijkheid van mengvormen, maar op blz 32 en 33 staat dat uit één van de genoemde vormen gekozen moet worden. Zijn deze combinaties toegestaan in de wet zoals die nu voorligt?
In de MvT is in paragraaf 3.3.6 onder het kopje Mannen en vrouwen, opgenomen dat bij een uitkeringen- en kapitaalovereenkomst het expliciet verboden is om onderscheid te maken in het niveau van de uitkering respectievelijk het kapitaal. Dit zou impliceren dat de hoogte van het toe te zeggen kapitaal man/vrouw gelijk moet zijn (hetzelfde kapitaal kan dan wel met man/vrouw verschillende premies worden verzekerd mits het man/vrouw verschil voor rekening van de werkgever komt). Indien de met dat kapitaal te zijner tijd aan te kopen pensioenuitkering eveneens man/vrouw gelijk moet zijn impliceert dit het voorschrijven van sekseneutrale inkooptarieven.
Is dit de juiste interpretatie? En is dit houdbaar in nationaal en internationaal verband?

Artikel 15 Nadere eisen partnerpensioen

In de nota naar aanleiding van het verslag staat dat pensioenfondsen een notariële actie kunnen eisen. Maakt de regering het met deze vereiste impliciet niet onmogelijk om aan partners zonder notariële actie een nabestaandenpensioen toe te kennen, aangezien zij bij beëindiging van hun relatie geen acte zullen kunnen overleggen vragen de leden van de CDA-fractie.

Artikel 16 Evenredige verwerving pensioenaanspraken

Ligt het niet voor de hand artikel 16 aan te passen zodat evenredige verwering alleen betrekking heeft op kapitaalgedekte pensioensaanspraken vragen de leden van de VVD-fractie.

Artikel 18 Wijziging pensioenovereenkomst

De leden van de VVD-fractie constateren dat de regering in de nota naar aanleiding van het verslag (nogmaals) aangeeft dat de voorwaardelijke toeslagbepaling voor slapers en pensioengerechtigden voor de toekomst kan worden gewijzigd. Dit standpunt is zeer wenselijk voor de pensioenfondsen.
Het geeft hen meer beleidsvrijheid dan er thans lijkt te bestaan op grond van de PSW en het DNB-beleid. Zo wordt toeslagverlening veel meer een sturingsinstrument.
Tot zeer recent heeft dit onderwerp aanleiding gegeven tot veel twisten met DNB en onduidelijkheid onder de pensioenfondsen.
Is het niet gewenst dat dit punt duidelijk in de PW wordt geregeld? Expliciete vastlegging in de PW zal er juist voor zorgen dat in pensioenland op dit punt geen onduidelijkheid meer bestaat.

Indien de regering dit zou willen overwegen, is zij dan van mening dat in het artikel moet worden aangegeven hoe een dergelijke reglementswijziging uitwerkt voor gepensioneerden en gewezen deelnemers?

Artikel 22 Onderbrengingsplicht werkgever

De leden van de CDA-fractie constateren dat in de praktijk zich met enige regelmaat de situatie voordoet dat een premievrij verzekerde pensioenaanspraak, belichaamd in een kapitaalverzekering, op de pensioendatum moet worden omgezet in een pensioen terwijl de werkgever niet meer bestaat of niet wil meewerken aan het tot stand brengen van een nieuwe verzekering. In een dergelijke omstandigheid wordt onder de PSW een C-polis opgemaakt. Onder de Pensioenwet zou die situatie op voorhand in de uitvoeringsovereenkomst geregeld kunnen worden, maar dat dekt niet de situatie waarbij het kapitaal wordt aangewend voor een pensioenverzekering bij een andere pensioenuitvoerder, het zgn. shoppen, omdat met die uitvoerder uiteraard geen uitvoeringsovereenkomst bestaat.
Kan de regering aangeven op welke wijze onder het regime van de Pensioenwet de uitvoering in een dergelijke omstandigheid kan worden verwezenlijkt?

Artikel 28 Melding door verzekeraar bij premieachterstand en gevolgen van premieachterstand

De leden van de CDA-fractie vragen de regering waarom de termijn van waarschuwen gelijk is aan de maximale termijn van met terugwerkende kracht premievrij maken van een polis. Deze leden kunnen zich situaties voorstellen dat een verzekeraar pas na vijf maanden wil waarschuwen en niet onmiddellijk overgaat tot premievrij maken. Deelt de regering deze visie?

Artikel 31. Algemene taak

Veel pensioenfondsen hebben hun verplichtingen herverzekerd. Is het juist, zo vragen de leden van de CDA-fractie, dat uitsluitend het pensioenfonds in dat geval aan te merken is als de pensioenuitvoerder zoals bedoeld in de wet?

Artikel 33. Opstellen en inhoud pensioenreglement

De leden van de CDA-fractie constateren dat volgens dit artikel de pensioenuitvoerder in het pensioenreglement een bepaling moet opnemen over de hoogte van de afkoopvoet, bedoeld in artikel 60. Deze verplichting brengt met zich mee dat bij een verzekerde regeling vele bladzijden vol leeftijdsafhankelijke tabellen per pensioenvorm moeten worden opgenomen. Die tabellen zijn niet statisch. De voorwaarde van sekseneutraliteit vereist periodieke bijstelling als de verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke werknemers van de betreffende werkgever wijzigt. Hoe zorg de regering ervoor dat de betreffende persoon niet wordt overstelpt met dit soort informatie?

De leden van de VVD-fractie menen dat in de nota naar aanleiding van het verslag het standpunt wordt ingenomen dat in geval het niet willen meewerken van de werkgever aan een noodzakelijke aanpassing van de pensioenregeling, de verzekeraar volledig in zijn recht staat als hij het pensioenreglement toch in overeenstemming brengt met de wettelijke eisen en een eventuele daaruit voortvloeiende hogere premie bij de werkgever in rekening brengt.
Betekent dit dat de verzekeraar het pensioenreglement in zo'n situatie inderdaad eenzijdig kan aanpassen?
Hoe moet zo'n eenzijdig wijzigingsrecht worden gezien in relatie met de tekst van artikel 33, waarin staat dat de pensioenuitvoerder een pensioenreglement vaststelt dat in overeenstemming is met de pensioenovereen-

komst, in geval de werkgever de pensioenovereenkomst niet wenst aan te passen.

Artikel 34 Registreren deelnemingsjaren

Moeten deelnemingsjaren ook geregistreerd worden indien geen 40-deelnemingsjarenpensioen is overeengekomen vragen de leden van de CDA-fractie.

Artikel 45a Informatie schriftelijk tenzij

De leden van de VVD-fractie constateren dat de pensioenuitvoerder informatie schriftelijk verstrekt, tenzij de deelnemer, gewezen deelnemer, pensioengerechtigde of gewezen partner schriftelijk instemt met elektronische verstrekking.
Het wordt steeds meer gebruikelijk om in de communicatie tussen fondsen en deelnemers en gepensioneerden de website en e-mail te hanteren. Deze vormen van communicatie via de elektronische weg zullen verder toenemen. Het voorziet in een behoefte bij de betrokkenen. Elektronische verstrekking kan geschieden per e-mail en – voor zover nodig – met een internetlink naar een of meer websites (bijvoorbeeld van het fonds of de werkgever). Info verstrekken per brief wordt steeds minder gebruikelijk. Het is dan ook goed om in kader van PW op deze moderniteit in te spelen. Het leidt ook nog eens tot lastenverlichting bij pensioenfondsen.
Wat zijn de argumenten tegen de mogelijkheid om in artikel 45a het uitgangspunt te kiezen dat in beginsel elektronisch verstrekking van info plaatsvindt tenzij betrokkene aangeeft dit niet te willen?
Dit zou bijvoorbeeld gerealiseerd kunnen worden door na invoering van de PW betrokkene eerst (schriftelijk) te vragen om (voortaan) voor alle informatieverstrekking door de pensioenuitvoerder een e-mailadres ter beschikking te stellen. Als betrokkene dit niet wenst (of niet positief reageert) zal de uitvoerder de informatie schriftelijk (blijven) verstrekken.

Artikel 46 Verstrekken informatie door pensioenuitvoerder

De leden van de CDA-fractie constateren dat in het verslag is gevraagd waarom de verzekeraar de gemaakte kosten niet kan verrekenen met de netto pensioenuitkering. Deze vraag is nog niet duidelijk beantwoord. Kan dit alsnog gebeuren?

Artikel 49 Vrijwillige voortzetting

De voorwaarden voor vrijwillige voortzetting in het wetsvoorstel zijn minder streng dan de fiscale voorwaarden. Is de regering bereid om de fiscale voorwaarden te verzachten vragen de leden van de CDA-fractie.

Vindt de regering «gewezen werknemer» de beste aanduiding vragen de leden van de VVD-fractie. Kan niet beter worden geabstraheerd naar «voor de deelnemer die gewezen werknemer wordt»?

Artikel 51 Behoud aanspraak in geval van scheiding

Hebben samenwonende partners bij scheiding dezelfde rechten als gehuwden en degenen met een geregistreerd partnerschap als het gaat om overdracht van ouderdomspensioen vragen de leden van de VVD-fractie.

Artikel 53 Verjaring ten gunste van de pensioenuitvoerder

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering bereid is om dit artikel zo aan te passen dat een vordering op een pensioenfonds niet kan verjaren.

Artikel 55 Keuzerecht uitruil ouderdomspensioen in partnerpensioen

De leden van de VVD-fractie constateren dat zoals de PW het nu formuleert er een recht op uitruil komt van (een deel van het) ouderdomspensioen in partnerpensioen op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen. Bij wet wordt dus niet geregeld dat het recht op uitruil ook zal bestaan bij tussentijdse beëindiging van het dienstverband vóór de pensioendatum. Aan dit laatste bestaat wel behoefte om dit bij wet te regelen.
Immers bij veel pensioenregelingen is het partnerpensioen alleen op risicobasis verzekerd. Tussentijdse beëindiging van het dienstverband houdt dan in dat alleen een aanspraak op ouderdomspensioen behouden blijft. In geval van overlijden in de periode van werkloosheid komt dat ouderdomspensioen te vervallen en wordt er geen partnerpensioen uitgekeerd. Kortom, de partner staat met lege handen.
Vanuit OPF, de koepel voor de ondernemingspensioenfondsen, wordt duidelijk aangegeven dat wetswijziging op dit punt gewenst is.
Acht de regering het niet beter dat in artikel 55 zal worden geregeld dat het recht op uitruil ook bestaat bij beëindiging van het dienstverband vóór de pensioendatum. Zo nee, waarom niet?
Fondsen worden gedwongen een partnerpensioen op te nemen in regeling. Zijn zij ook gehouden om deze te voorzien van kapitaaldekking?

Artikelen 64 t/m 83 – Waardeoverdrachten

De leden van de VVD-fractie merken op dat de PW 20 artikelen formuleert met als uitgangspunt om de gevallen van waardeoverdracht nauwgezet te formuleren. Dit uitgangpunt leidt ertoe dat alleen in gevallen waarin de wet waardeoverdracht mogelijk maakt, die waardeoverdracht mogelijk is. Het is derhalve van groot belang dat alle gevallen van waardeoverdracht wettelijk ondervangen zijn.
De huidige PSW kent slechts 3 artikelen over waardeoverdracht. Deze zijn moeilijk leesbaar maar de uitvoeringspraktijk weet wel hoe zij moeten worden toegepast. De artikelen zijn op basis van de praktijk in de loop der jaren ontstaan.
Waarom kiest de regering voor het uitgangspunt om de gevallen van waardeoverdracht in vele artikelen uit te schrijven en niet voor een aanpassing van de huidige artikelen van de PSW?

Artikel 65. Plicht tot waardeoverdracht op verzoek gewezen deelnemer bij wisseling van werkgever of toetreding tot een beroepspensioenregeling

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering kan bevestigen dat het mogelijk blijven dat de verzekeraar en de werkgever kunnen overeenkomen dat de werkgever de kosten van de waardeoverdracht draagt. Zo nee, waarom niet?

Artikel 70 Plicht tot waardeoverdracht op verzoek deelnemer bij andere pensioenovereenkomst met dezelfde werkgever

De leden van de CDA-fractie constateren dat de artikelen 70 lid 4, 74 lid 1 sub c, 75 lid 2 sub b, 76 lid 2 sub b en de artikelen over internationale waardeoverdracht uitgaan van de eis van sekseneutraliteit bij waardeoverdracht naar een andere regeling.
De overdragende uitvoerder kan echter niet bepalen hoe de ontvangende uitvoerder nieuwe aanspraken toekent. Hij kan dus niet de overdrachtswaarde daarop vaststellen. Kan de regering aangeven hoe de hier bedoelde sekseneutraliteit moet worden gerealiseerd?

Artikel 83. Verplichting tot medewerking aan inbreng van waarde

De leden van de CDA-fractie vragen of de pensioenuitvoerder die wordt geconfronteerd met een inkomende internationale waardeoverdracht waaraan door de overdragende instellingen voorwaarden worden gesteld (bijvoorbeeld de eis dat de lokale wetgeving van toepassing moet blijven), deze waardeoverdracht kan weigeren?

Artikel 95 Statuten

De leden van de VVD-fractie constateren dat in artikel 95 lid 1 is bepaald dat de statuten de omschrijving van de werkingssfeer van het pensioenfonds moet bevatten. Dit houdt in dat er (op grond van lid 2) een opsomming dient plaats te vinden van de bij het ondernemingspensioenfonds aangesloten ondernemingen. Het is evenwel niet gewenst dat de lijst met aangesloten ondernemingen in de statuten moet worden opgenomen. Immers iedere wijziging in die lijst (naamswijziging van de onderneming of de onderneming verlaat het pensioenfonds) zou een wijziging van de statuten via de notaris inhouden.
In de nota n.a.v. het verslag wordt aangegeven dit op te lossen door in een bijlage bij de statuten de lijst met aangesloten ondernemingen op te nemen.
Betekent dit nu dat de regering van mening is dat wijzigingen in de lijst met aangesloten ondernemingen, die opgenomen is in een bijlage bij de statuten, inderdaad niet via de notaris hoeven te lopen?

Artikel 120. Vereist eigen vermogen

De tweede nota van wijziging bewerkstelligt dat onder meer een volledig herverzekerd pensioenfonds niet over een minimaal vereist eigen vermogen behoeft te beschikken (zie artikel 119). Waarom is deze toevoeging niet ook bij artikel 120 (vereist eigen vermogen) opgenomen vragen de leden van de CDA-, PvdA- en VVD-fractie.

In artikel 120, tweede lid wordt bepaald dat een pensioenfonds dat bijdragen ontvangt van een in een andere lidstaat gevestigde bijdragende onderneming te allen tijde over voldoende en passende activa beschikt om de technische voorzieningen met betrekking tot het geheel van de uitgevoerde regelingen te dekken. Wordt voor de toepassing van deze bepaling onder volledige dekking verstaan een dekkingsgraad van 100%, dan wel een hoger percentage, zoals vastgesteld door de toezichthouder vragen de leden van de CDA-fractie.
Indien een in een andere lidstaat gevestigde onderneming conform de regel van artikel 120, tweede lid is aangesloten bij een Nederlands pensioenfonds, hoe dient dan te worden gehandeld, indien het pensioenfonds daarna in een situatie van onderdekking geraakt: dient de aansluiting van de bedoelde onderneming te worden beëindigd, met alle nadelige gevolgen voor de via die onderneming verzekerde deelnemers, of:

gelden in die situatie de normale regels met betrekking tot het maken van een herstelplan door het pensioenfonds, terwijl de aansluiting van de buitenlandse onderneming kan worden gehandhaafd?

Artikel 133 Staten

Waarom is de regering van mening dat de positie van een actuaris bij wet geregeld moet worden? Leidt de opsomming uit 133 lid 4 PW niet tot een overlap met de werkzaamheden van de accountant?

Artikel 189 Verstrekken, verzamelen en bewerken van beleidsmatige informatie

De leden van de VVD-fractie constateren dat op grond van artikel 189 de toezichthouder aan de minister gegevens en inlichtingen verstrekt die relevant zijn voor te voeren pensioenbeleid en voor onderzoek naar de toereikendheid van de wet. Daartoe zal de toezichthouder een databank opzetten. Ten behoeve van deze databank zijn de pensioenuitvoerders verplicht informatie te verstrekken. In het wetsvoorstel is nu geregeld dat gegevens uit de databank kan worden verstrekt aan instellingen. De vraag is welke instellingen dit zijn. Aangenomen kan worden dat onder instellingen ook pensioenfondsen vallen. Immers zij zijn verplicht voor de databank informatie te verstrekken en zullen ook gaan meebetalen voor de kosten ervan. Het voor pensioenfondsen relevant te weten wat er zoal in de pensioensector gebeurt (denk bijvoorbeeld aan de inhoud van de pensioenregelingen).
Vallen de pensioenfondsen ook onder instellingen als bedoeld in artikel 189 lid 4?

De voorzitter van de commissie,
Smits

Adjunct-griffier van de commissie,
Esmeijer